

1. Anmälan status

Anmälan enligt artikel 108.3 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget)

2. Varifrån kommer stödet?

Berörd medlemsstat:

Sverige

Regioner i den berörda medlemsstaten (på Nuts 2-nivå) – lämna uppgifter om deras regionalstödsstatus:

Kontaktpersoner:

Namn

Johan Adamsson

Adress

Näringsdepartementet, Herkulesgatan 17, 103 33 Stockholm

Tfn

+46722061062

E-post

johan.adamsson@gov.se

Ange namn, adress (inklusive webbadress) och e-postadress till den stödbeviljande myndigheten:

Namn

Tea Alopaeus

Adress

Naturvårdsverket, 106 48 Stockholm

E-post

Tea.Alopaeus@naturvardsverket.se

Webbadress

www.naturvardsverket.se

Kontaktperson vid den ständiga representationen:

Namn

Jeanette Lund

Tfn

+32476907270

E-post

jeanette.lund@gov.se

Om ni vill att en kopia av den officiella korrespondensen från kommissionen till medlemsstaten ska vidarebefordras till andra nationella myndigheter, ange deras namn, adress (inklusive webbadress) och e-postadress här.

Namn

Adress

Webbadress

E-post

3. Stödmottagare

3.1. Var finns stödmottagaren/stödmottagarna?

I regioner som inte är stödområde:

Ange region/regioner:

3.2. Var finns projektet/projekten, i förekommande fall?

Ange region/regioner:

3.3. Sektorer som berörs av stödåtgärden (dvs. där stödmottagarna är verksamma):

Öppen för alla sektorer

3.4. Om det är fråga om en stödordning, ange följande:

3.4.1. Typ av stödmottagare:

3.4.2. Beräknat antal stödmottagare:

3.5. Om det är fråga om individuellt stöd som antingen beviljas inom ramen för en stödordning eller som ett stöd för särskilda ändamål, ange följande:

3.5.1. Stödmottagarens/stödmottagarnas namn:

3.5.2. Typ av stödmottagare:

Antal anställda:

Årsomsättning (fullt belopp i nationell valuta under det senaste räkenskapsåret):

Valuta:

Årlig balansomslutning (fullt belopp i nationell valuta under det senaste räkenskapsåret):

Valuta:

Eventuella anknutna företag eller partnerföretag (bifoga en deklARATION enligt artikel 3.5 i kommissionens rekommendation om små och medelstora företag (3) som visar att det stödmottagande företaget är självständigt, anknutet eller har status som partnerföretag (4)):

3.6. Är stödmottagaren/stödmottagarna företag i svårigheter (5)?

nej

3.7. Utestående betalningskrav

3.7.1. Om det är fråga om individuellt stöd:

Myndigheterna i medlemsstaterna åtar sig att avbryta beviljandet och/eller utbetalningen av det anmälda stödet om stödmottagaren fortfarande har tillgång till ett tidigare olagligt stöd som förklarats oförenligt med den inre marknaden genom ett kommissionsbeslut (antingen som individuellt stöd eller som stöd inom ramen för en stödordning som förklarats oförenlig), till dess att hela det olagliga och oförenliga stödet, jämte ränta för återkrav, återbetalats eller betalats in på ett spärrat konto av stödmottagaren i fråga.

Ange hänvisningen till den nationella rättsliga grunden för denna punkt.

3.7.2. Om det är fråga om stödordningar:

Myndigheterna i medlemsstaten åtar sig att avbryta beviljandet och/eller utbetalningen av stöd inom ramen för den anmälda stödordningen till ett företag som har omfattas av tidigare olagligt stöd som förklarats oförenligt med den inre marknaden genom ett kommissionsbeslut (antingen som individuellt stöd eller som stöd inom ramen för en stödordning som förklarats oförenlig), till dess att hela det olagliga och oförenliga stödet, jämte ränta för återkrav, återbetalats eller betalats in på ett spärrat konto av företaget i fråga.

Ange hänvisningen till den nationella rättsliga grunden för denna punkt.

(2) Nace rev. 2, eller senare lagstiftning som ändrar eller ersätter den. Nace är den statistiska klassificeringen av näringsgrenar i Europeiska unionen såsom den har fastställts i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1893/2006 av den 20 december 2006 om fastställande av den statistiska näringsgrensindelningen Nace rev. 2 och om ändring av rådets förordning (EEG) nr 3037/90 och vissa EG-förordningar om särskilda statistikområden (EUT L 393, 30.12.2006, s. 1).

- (3) Kommissionens rekommendation av den 6 maj 2003 om definitionen av mikroföretag samt små och medelstora företag (EUT L 124, 20.5.2003, s. 36).
- (4) När det gäller partnerföretag och anknutna företag, observera att de belopp som redovisas för stödmottagaren bör ta hänsyn till antalet anställda och de finansiella uppgifterna för de anknutna företagen och/eller partnerföretagen.
- (5) Enligt definitionen i riktlinjerna för statligt stöd till undsättning och omstrukturering av icke-finansiella företag i svårigheter (EUT C 249, 31.7.2014, s. 1).

4. Nationell rättslig grund

4.1. Ange nationell rättslig grund för stödåtgärden, även genomförandebestämmelserna och deras respektive källor:

Benämning Förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar
Genomförandebestämmelser (i förekommande fall): ej tillämplig
Referenser (i förekommande fall): https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-2015517-om-stod-till-lokala_sfs-2015-517

4.2. Till denna anmälan ska något av följande bifogas:

en kopia av de berörda avsnitten i den rättsliga grundens slutliga text (om möjligt tillsammans med en webbadress som ger direkt tillgång till den)

4.3. Om det är fråga om en slutlig text, innehåller den en bestämmelse om att det stödbeviljande organet kan bevilja stödet först efter det att kommissionen har godkänt det (bestämmelse om genomförandeförbud)?

Nej: Har en sådan bestämmelse tagits med i förslaget?

Nej: Förklara varför en sådan bestämmelse inte togs med i texten till den rättsliga grunden.

Stöd ges enligt GBER (se vidare 5.2) så ej tillämplig.

4.4. Om den rättsliga grunden innehåller en bestämmelse om genomförandeförbud, ange om datumet för beviljande av stödet kommer att vara

5. Beskrivning av stödet och dess mål och varaktighet

5.1. Stödåtgärdens benämning (eller namnet på mottagaren av det individuella stödet)

Anmälan av utvärderingsplan enligt artikel 1.2 a i förordning (EU) nr 651/204 (GBER) avseende Förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar (notification of evaluation plan according to article 1.2 a GBER)

5.2. Beskriv i korthet stödets mål

Stöd till lokala klimatinvesteringar (Klimatklivet)

Stödordningen, som varit ikraft sedan 2015, är anmäld enligt GBER och har fått en budget som överstiger tröskelvärdet i artikel 1.2 a i förordning (EU) nr 651/204 (GBER). Därför utgör denna anmälan en anmälan av utvärderingsplan enligt samma artikel. Information om budgetändringen har lämnats i enlighet med artikel 11 i GBER.

Klimatklivet är ett stöd för de konkreta åtgärder som varaktigt minskar utsläppen av växthus-gaser och är en viktig satsning bland de andra satsningar som görs inom klimatområdet i Sverige. Klimatklivet fyller ett tydligt syfte dvs. att öka takten för omställning för ett fossilfritt samhälle genom att minska utsläppen. Stöd ges till de åtgärder som vid varje prövningstillfälle bedöms ge den största varaktiga minskningen av utsläpp av växthusgaser per investeringskrona. Se vidare bilagd formulär för kompletterande upplysningar av anmälan av utvärderingsplan.

5.3. Avser åtgärden nationell samfinansiering av ett projekt inom ramen för Europeiska fonden för strategiska investeringar (Efsi) (6)?

Nej

5.4. Typ av stöd

5.4.1. Gäller anmälan en stödordning?

Ja: Ändrar stödordningen en befintlig stödordning?

Nej

5.4.2. Gäller anmälan individuellt stöd (8)?

Nej

5.4.3. Utgör finansieringssystemet en integrerad del av stödåtgärden (t.ex. genom skattelikhande avgifter i syfte att anskaffa nödvändiga medel för att möjliggöra att stödet beviljas)?

5.5. Varaktighet

Stödordning

Ange det planerade datum till och med vilket individuellt stöd kan beviljas inom ramen för stödordningen. Om stödordningen har en längre varaktighet än sex år, visa att en längre period är nödvändig för att uppnå stödordningens mål.

31/12/2020

(6) Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2015/1017 av den 25 juni 2015 om Europeiska fonden för strategiska investeringar, Europeiska centrumet för investeringsrådgivning och portalen för investeringsprojekt på europeisk nivå samt om ändring av förordningarna (EU) nr 1291/2013 och (EU) nr 1316/2013 – Europeiska fonden för strategiska investeringar (EUT L 169, 1.7.2015, s. 1).

(7) Kommissionens registreringsnummer för den godkända eller gruppundantagna stödordningen.

(8) Enligt artikel 1 e i rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9) avses med individuellt stöd sådant stöd som inte beviljas på grundval av en stödordning samt anmälningspliktiga utbetalningar av stöd på grundval av en stödordning.

(9) Kommissionens registreringsnummer för den godkända eller gruppundantagna stödordningen.

(10) Datum för det rättsligt bindande åtagandet om att bevilja stödet.

6. Stödets förenlighet med den inre marknaden

Allmänna bedömningsprinciper

(Punkterna 6.2–6.7 gäller inte stöd till jordbrukssektorn och fiskeri- och vattenbrukssektorn (11).)

6.1. Ange det primära mål, och i förekommande fall de sekundära mål, av gemensamt intresse som stödet bidrar till:

Primärt mål

Miljöskydd

Sekundärt mål (12)

6.2. Redogör för behovet av statligt ingripande. Observera att stödet måste vara inriktat på en situation där det kan medföra en konkret förbättring som marknaden inte klarar på egen hand, genom att åtgärda ett väl avgränsat marknadsmisslyckande.

Se angående stödet under 5.2.

6.3. Ange varför stödet är ett lämpligt instrument för att åtgärda det mål av gemensamt intresse som definieras i punkt 6.1. Observera att stödet inte kommer att anses vara förenligt med den inre marknaden om mindre snedvridande åtgärder gör det möjligt att uppnå samma positiva bidrag.

Se angående stödet under 5.2.

6.4. Ange om stödet har en stimulansseffekt (dvs. om stödet ändrar företagets beteende och föranleder det att inleda ytterligare verksamhet som det inte skulle ha inlett utan stöd eller som det skulle ha inlett endast i begränsad utsträckning eller på ett annat sätt).

ja

Ange om verksamheter som inletts innan en ansökan lämnats in är stödberättigande.

nej

Om de är stödberättigande, förklara hur kravet på stimulansseffekt uppfylls.

GBER-stöd. Uppfyller kraven på stimulansseffekt enligt GBER.

6.5. Ange varför stödet är proportionerligt såtillvida som det uppgår till endast det minimum som krävs för att uppmuntra investeringar eller ekonomisk aktivitet.

GBER-stöd. Uppfyller kraven på proportionalitet enligt GBER.

6.6. Ange de eventuella negativa effekterna av stödet på handel och konkurrens och ange i vilken utsträckning de uppvägs av de positiva effekterna.

GBER-stöd. Uppfyller kraven enligt GBER.

6.7. Ange, i enlighet med meddelandet om öppenhet (13), om följande information kommer att offentliggöras på en övergripande nationell eller regional webbplats: Den fullständiga texten till den godkända stödordningen eller till beslutet om beviljande av individuellt stöd och dess genomförandebestämmelser, eller en länk till densamma. Namnet på den beviljande myndigheten/de beviljande myndigheterna. Namnet på den enskilda stödmottagaren/de enskilda stödmottagarna, stödinstrumentet och det stödbelopp som beviljats respektive stödmottagare. Stödets mål, datum för beviljande, typ av företag (t.ex. små och medelstora företag, stora företag). Kommissionens referensnummer till stödåtgärden. Den region där stödmottagaren är belägen (på Nuts 2-nivå) och den ekonomiska sektor där stödmottagaren/stödmottagarna främst är verksamma (på Nace-gruppnivå) (15).

ja

6.7.1. Ange adressen till den webbplats där informationen kommer att göras tillgänglig:

<http://www.tillvaxtanalys.se/statsstod>

6.7.2. Ange i förekommande fall adressen/adresserna till den centrala webbplats som hämtar information från de regionala webbplatserna:

6.7.3. Om adresserna till den webbplats som avses i punkt 6.7.2 inte är kända vid den tidpunkt då anmälan lämnas in ska medlemsstaten åta sig att underrätta kommissionen så snart dessa webbplatser skapas och adresserna är kända.

(11) När det gäller stöd till jordbrukssektorn eller fiskeri- och vattenbrukssektorn begärs det upplysningar om efterlevnaden av de gemensamma bedömningsprinciperna i del III.12 (Formulär för kompletterande upplysningar när det gäller stöd till jordbruks- och skogsbrukssektorn och i landsbygdsområden) och III.14 (Formulär för kompletterande upplysningar när det gäller stöd till fiskeri- och vattenbrukssektorn).

(12) Ett sekundärt mål är ett mål som stödet uteslutande öronmärks för, utöver vad som framgår av det primära målet. Till exempel kan en stödordning där det primära målet är forskning och utveckling ha små och medelstora företag som sekundärt mål, om stödet uteslutande öronmärks för små och medelstora företag. Det sekundära målet kan vara sektoriellt, till exempel i fråga om en stödordning för forskning och utveckling inom stålsektorn.

(13) Meddelande från kommissionen om ändring av kommissionens meddelanden om EU:s riktlinjer för tillämpning av reglerna för statligt stöd angående den snabba utbyggnaden av bredbandsnät, om riktlinjer för statligt regionalstöd för 2014–2020, om statligt stöd för filmer och andra audiovisuella verk, om riktlinjer för statligt stöd för att främja riskkapitalinvesteringar, och om riktlinjer för statligt stöd till flygplatser och flygbolag (EUT C 198, 27.6.2014).

(14) Bidrag/räntesubvention, lån/förskott med återbetalningsskyldighet/bidrag som ska återbetalas, garanti, skatteförmån eller skattebefrielse, riskfinansiering, övrigt (precisera). Om stödet beviljas genom flera stödinstrument ska stödbeloppet anges per instrument.

(15) Detta krav kan frångås i fråga om enskilda stödtilldelningar på belopp under 500 000 euro. För stödordningar i form av skattelättnader kan information om individuellt stöd ges inom följande intervall (i miljoner euro): [0,5–1], [1–2], [2–5], [5–10], [10–30], [30 eller mer].

7. Stödinstrument, stödbelopp, stödnivå och finansieringssätt

7.1. Stödinstrument och stödbelopp

Ange vilken stödform och vilket stödbelopp (16) som ställts till stödmottagarens/stödmottagarnas förfogande (vid behov för varje åtgärd):

Stödinstrument	Stödbelopp eller budgettilldelning (17)		
	Totalt	Årligt	
Bidrag (eller med liknande effekt som bidrag)			
Direkt stöd	2 400 000 000	2 400 000 000	Sweden
			Valuta:
			Valuta:
			Valuta:
			Valuta:
			Valuta:

Valuta:

I förekommande fall, hänvisa till kommissionens beslut om att godkänna metoden för att beräkna bruttobidragsekvivalenten och ange vilket lån eller vilken annan finansiell transaktion som omfattas av garantin, den säkerhet som krävs och den premie som ska betalas, löptid osv.

Valuta:

Valuta:

Valuta:

Valuta:

Valuta:

Valuta:

Valuta:

När det gäller garantier, ange maximibeloppet för de garanterade lånen:

När det gäller lån, ange (det nominella) maximibeloppet för de garanterade lånen:

7.2. Beskrivning av stödinstrumentet

För varje stödinstrument som valts i förteckningen i punkt 7.1, beskriv villkoren för tillämpning av stödet (t.ex. skattemässig behandling, huruvida stödet beviljas automatiskt på grundval av vissa objektiva kriterier eller om det finns ett inslag av skönsmässig bedömning från de beviljande myndigheternas sida):

Ej tillämplig.

7.3. Finansieringskälla

7.3.1. Ange hur stödet finansieras:

Statlig/regional/lokal allmän budget

7.3.2. Antas budgeten årligen?

Ja

7.3.3. Om anmälan gäller ändringar av en befintlig stödordning, ange för varje stödinstrument vilken effekt de anmälda ändringarna av stödordningen har på

den totala budgeten

Valuta:

den årliga budgeten (18)

Valuta:

7.4. Kumulering

Kan stödet kumuleras med stöd eller stöd av mindre betydelse (19) som erhålls från en annan lokal, regional eller nationell källa (20) för att täcka samma stödberättigande kostnader?

(16) Totalt planerat stödbelopp, uttryckt i fulla belopp i nationell valuta. Om det är fråga om skatteåtgärder, beräknad total inkomstförlust på grund av skattelättnader. Om den genomsnittliga årliga budgeten för stödordningen överstiger 150 miljoner euro, fyll i avsnittet om utvärdering.

(17) När det gäller uppgifter om stödbelopp eller stödbudget i något kapitel i detta formulär och kompletterande formulär, ange fullt belopp i nationell valuta.

(18) Om den genomsnittliga årliga statliga stödbudgeten för stödordningen överstiger 150 miljoner euro, fyll i avsnittet om utvärdering i detta anmälningsformulär. Kravet på utvärdering gäller inte stödordningar som omfattas av formuläret för kompletterande upplysningar om jordbruksstöd.

(19) Kommissionens förordning (EU) nr 1407/2013 av den 18 december 2013 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse (EUT L 352, 24.12.2013, s. 1) och kommissionens förordning (EU) nr 717/2014 av den 27 juni 2014 om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på stöd av mindre betydelse inom fiskeri- och vattenbrukssektorn (EUT L 190, 28.6.2014, s. 45).

(20) Unionsfinansiering som förvaltas centralt av kommissionen och inte står direkt eller indirekt under medlemsstatens kontroll utgör inte statligt stöd. Om sådan unionsfinansiering kombineras med annan offentlig finansiering ska endast den andra offentliga finansieringen övervägas för att fastställa om tröskelvärdena för anmälan och de högsta stödnivåerna följs, under förutsättning att det totala beloppet för den offentliga finansiering som beviljats för samma stödberättigande kostnad inte överstiger de högsta stödnivåer som fastställs i tillämplig unionslagstiftning.

8. Utvärdering

8.1. Ska stödordningen utvärderas (21)?

Ja

Enligt vilka kriterier kommer stödordningen i fråga för utvärdering i efterhand:

Stödordningen har en stor stödbudget.

Om något av de kriterier som avses i denna punkt är uppfyllt, ange utvärderingsperiod och fyll i formuläret för kompletterande upplysningar för anmälan av en utvärderingsplan i bilaga 1 i del III.8 (22).

Krav på utvärderingsplan enligt artikel 1.2 a i GBER. Utvärderingsplan biläggs.

8.2. Ange om en efterhandsutvärdering redan har utförts för en liknande stödordning (i förekommande fall med en hänvisning och en länk till relevanta webbplatser).

(21) Kravet på utvärdering gäller inte stödordningar som omfattas av formuläret för kompletterande upplysningar om jordbruksstöd.

(22) För vägledning se kommissionens arbetsdokument "Gemensam metod för utvärdering av statligt stöd", SWD(2014) 179 final, 28.5.2014 (http://ec.europa.eu/competition/state_aid/modernisation/state_aid_evaluation_methodology_en.pdf).

9. Rapportering och övervakning

För att kommissionen ska kunna övervaka stödordningen och det individuella stödet åtar sig den anmälande medlemsstaten att

Varje år till kommissionen överlämna de rapporter som föreskrivs i artikel 26 i rådets förordning (EU) 2015/1589 (23). - i minst tio år från den dag då stödet (individuellt stöd och stöd som beviljats inom ramen för stödordningen) beviljades föra detaljerade register med den information och de styrkande handlingar som behövs för att fastställa att alla villkor för förenlighet med den inre marknaden är uppfyllda, och på skriftlig begäran lämna dem till kommissionen inom en period av 20 arbetsdagar eller en längre tidsperiod som kan fastställas i begäran.

När det gäller skattemässiga stödordningar:

(23) Rådets förordning (EU) 2015/1589 av den 13 juli 2015 om genomförandebestämmelser för artikel 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUT L 248, 24.9.2015, s. 9).

10. Konfidentialitet

Innehåller anmälan konfidentiell information (24) som inte bör avslöjas för tredje man?

Nej

(24) För vägledning se artikel 339 i EUF-fördraget som hänvisar till "uppgifter om företag, deras affärsförbindelser eller deras kostnadsförhållanden". Unionsdomstolarna har generellt definierat "affärshemligheter" som information "för vilka gäller att inte endast det förhållandet att de sprids till allmänheten utan även det förhållandet att de överlämnas till en annan person än den som har lämnat upplysningarna, på ett allvarligt sätt kan skada denna persons intressen" i dom av den 18 september 1996 i mål T-353/94, Postbank mot kommissionen, ECLI:EU:T:1996:119, punkt 87.

11. Övriga upplysningar

Ange i förekommande fall eventuell övrig information med relevans för bedömningen av stödet.

Som även framgår av 5.2: Stödordningen, som varit ikraft sedan 2015, är anmäld enligt GBER och har fått en budget som överstiger tröskelvärdet i artikel 1.2 a i förordning (EU) nr 651/204 (GBER). Därför utgör denna anmälan en anmälan av utvärderingsplan enligt samma artikel. Information om budgetändringen har lämnats i enlighet med artikel 11 i GBER.

12. Bilagor

Ange vilka dokument som bifogats anmälan och lämna papperskopior eller ange internetadresser som ger tillgång till dokumenten i fråga.

Bilaga:	Kommentarer om bilagan:
Missiv Evaluationplan.pdf	
Bilaga - Diagram och tabeller.pdf	
Bilaga - Lista över tillgängliga uppgifter från KlivIT.pdf	
Bilaga - Typåtgärder inom Klimatklivet.pdf	

13. Försäkran

Jag intygar på heder och samvete att uppgifterna i detta formulär, dess bilagor och övriga bilagor är fullständiga, sanna och korrekta.

Ort:

Stockholm

Datum:

30/1/2020

Undertecknarens namn och befattning:

Johan Adamsson
Departementssekreterare

14. Formulär för kompletterande upplysningar

14.1. På grundval av den information som lämnats i formuläret med allmän information, välj passande formulär för kompletterande upplysningar och fyll i det:

Del III.8 Formulär för kompletterande upplysningar för anmälan av en utvärderingsplan

14.2. När det gäller stöd som inte omfattas av ett formulär för kompletterande upplysningar, välj den relevanta bestämmelse i EUF-fördraget eller i riktlinjer eller någon annan text som är tillämplig på statligt stöd:

Motivera varför det stöd som omfattas av de kategorier som valts i denna punkt är förenligt med den inre marknaden:

Av praktiska skäl rekommenderas att de handlingar som läggs med som bilagor numreras och att det hänvisas till dessa nummer i de relevanta avsnitten i formulären för kompletterande upplysningar.

(25) Kommissionens meddelande till medlemsstaterna om tillämpningen av artiklarna 107 och 108 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt på kortfristig exportkreditförsäkring (EUT C 392, 19.12.2012, s. 1).

(26) Riktlinjer för vissa statliga stödåtgärder inom ramen för systemet för handel med utsläppsrätter för växthusgaser efter 2012 (EUT C 158, 5.6.2012, s. 4).

(27) Meddelande från kommissionen om tillämpning, från och med den 1 augusti 2013, av reglerna om statligt stöd på stödåtgärder till förmån för banker i samband med finanskrisen (bankmeddelandet) (EUT C 216, 30.7.2013, s. 1).

(28) Meddelande från kommissionen — Kriterier vid bedömningen av förenligheten med den inre marknaden hos statligt stöd för att främja genomförandet av viktiga projekt av gemensamt europeiskt intresse (EUT C 188, 20.6.2014, s. 4).

(29) Meddelande från kommissionen av den 20 december 2011 om tillämpningen av Europeiska unionens regler om statligt stöd på ersättning för tillhandahållande av tjänster av allmänt ekonomiskt intresse (EUT C 8, 11.1.2012, s. 4).

15. Formulär för kompletterande upplysningar

Del III.8 - Formulär för kompletterande upplysningar för anmälan av en utvärderingsplan

Medlemsstaterna ska använda detta formulär för anmälan av en utvärderingsplan enligt artikel 1.2 a i förordning (EU) nr 651/2014 och i fråga om en anmäld stödordning som omfattas av en utvärdering i enlighet med kommissionens riktlinjer.

Se kommissionens arbetsdokument 'Gemensam metod för utvärdering av statligt stöd' för vägledning om utarbetandet av en utvärderingsplan.

1. Identifiering av den stödordning som ska utvärderas

1) Namnet på stödordningen:

Förordning (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar ("Klimatklivet")

2) Avser utvärderingsplanen

a) en stödordning som ska utvärderas enligt artikel 1.2 a i förordning (EU) nr 651/2014?

3) Stödordningens referensnummer (fylls i av kommissionen):

4) Ange eventuella befintliga förhandsbedömningar eller konsekvensbedömningar för stödordningen och efterhandsutvärderingar eller studier som tidigare gjorts om föregångare till stödordningen eller om liknande stödordningar. Ge följande information om varje studie: a) en kort beskrivning av syftena med studien, metoder som använts, resultat och slutsatser, och b) särskilda utmaningar som utvärderingarna och studierna kan ha utsatts för i metodhänseende, t.ex. när det gäller tillgången till uppgifter som är relevanta för bedömningen av den aktuella utvärderingsplanen. I förekommande fall, identifiera relevanta områden eller ämnen som inte omfattas av tidigare utvärderingsplaner men som bör omfattas av den aktuella utvärderingen. Lämna sammanfattningar av sådana utvärderingar och studier i en bilaga och, om möjligt, internetlänkar till de relevanta dokumenten.

Det har gjorts utvärderingar av tidigare klimatinvesteringsstöd. Under åren 2002–2008 avsattes drygt 1,8 miljarder kronor till stöd för klimatinvesteringsprogram (Klimp). De sist beviljade åtgärderna inom Klimp slutrapporterades under 2012. Naturvårdsverket genomförde också en utredning av Klimp. Utvärderingen utgjorde också basen för utformning av Klimatklivet. Ana-lysen finns på Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer/6400/978-91-620-6517-1.pdf?pid=3826>

Inom den nu aktuella stödordningen, Klimatklivet, sker en återkommande rapportering. Naturvårdsverket prövar och beslutar om stöd inom ramen för Klimatklivet och ska löpande och strategiskt analysera, följa upp och utvärdera stödordningen. Naturvårdsverket lämnar därför två gånger om året en lägesrapport till Miljödepartementet om hur arbetet med uppföljning och utvärdering av investeringsprojekten fortskrider.

En första effektutvärdering av Klimatklivet gjordes 2016/2017. Naturvårdsverket har låtit konsultbolaget WSP göra en oberoende utvärdering som redovisades i mars 2017. Utvärderingen finns bifogad, se bilaga. Det går även att hämta utvärderingen på Naturvårdsverkets webb-plats: <https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/bidrag-och-ersattning/bidrag/klimatklivet/bilaga%201.wsp-rapport-utvardering-av-klimatklivets-effekter-170331.p> med utvärderingen var att analysera om kostnadseffektiva och verkningfulla investering-er beviljas medel inom ramen för Klimatklivet, utifrån det huvudsakliga målet om varaktiga minskningar av utsläpp av växthusgaser. Inom ramen för utvärderingen analyserades även effekter på såväl sysselsättning som spridning av teknik samt övriga miljömål och hälsa. Som en andra del av WSP:s uppdrag utarbetade WSP även ett förslag till en modell/metod för ex-postutvärdering av huruvida Klimatklivet varit kostnadseffektivt och verkningfullt. Modellen/metoden skulle enligt uppdraget främst kunna användas för att utvärdera Klimatklivet efter att programmet är avslutat, men skulle också under programtiden kunna ligga till grund för överväganden inom Naturvårdsverket avseende Klimatklivets närmare genomförande.

WSP:s underlag om ex-post analys är bifogad som en bilaga och ger vägledning om hur data kan sammanställas för framtida utvärderingar.

Klimatklivet har även granskats av Riksrevisionen under 2018/2019. Riksrevisionen är en myndighet under riksdagen som bland annat genomför effektivitetsrevisioner av statlig verksamhet. Riksrevisionen beslutar själv om vilka delar av den statliga verksamheten som den ska granska. I april 2018 beslutade Riksrevisionen att den skulle granska Klimatklivet. Bakgrunden var att Klimatklivet numera omfattar en relativt stor post i statsbudgeten. Syftet med granskningen var att undersöka om hanteringen av Klimatklivet har varit effektiv samt om stödet lett till kostnads-effektiva åtgärder. I granskningen undersöktes bland annat om förordningen är utformad så att den främjar de mest kostnadseffektiva åtgärderna, om Klimatklivet interagerar med andra klimatpolitiska styrmedel samt om erfarenheter från tidigare klimatinvesteringsprogram har tagits tillvara. En slutlig revisionsrapport redovisades av Riksrevisionen till riksdagen i januari 2019. Regeringen har sedan lämnat en skrivelse till riksdagen och redovisa vilka åtgärder de har vid-tagit eller avser att vidta med anledning av Riksrevisionens granskning. Bland annat så har de ålagt Naturvårdsverket att undersöka om bedömningsgrunden utsläppsminskning per investeringskrona bör förändras.

Riksrevisionens rapport inklusive sammanfattning på engelska finns på Riksrevisionens hem-sida:

<https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2019/klimatklivet---stod-till-lokala-klimatinvesteringar.html>

2. Målen för den stödordning som ska utvärderas (S162)

2.1. Beskriv stödordningen och ange de behov och problem som stödordningen avser att ta itu med och de avsedda kategorierna av stödmottagare, t.ex. storlek, sektorer, lokalisering, preliminärt antal.

Sverige har en målsättning om netto noll utsläpp av växthusgaser senast år 2045. Vidare har Sverige antagit mål för utsläppsminskning till år 2030 och 2040. För att nå målen krävs insatser inom alla samhällssektorer. För att uppnå detta behövs en mix av olika styrmedel och åtgärder. Generella ekonomiska styrmedel i Sverige såsom energi- och koldioxidskatter utgör centrala inslag i omställningen. Dessa styrmedel har i många fall kompletterats med riktade insatser för att bland annat understödja teknikutveckling och marknadsintroduktion. Detta har skett genom exempelvis demonstrationsprojekt, teknikupphandling eller investeringsstöd som Klimatklivet.

Klimatklivet är ett stöd för de konkreta åtgärder som varaktigt minskar utsläppen av växthusgaser och är en viktig satsning bland de andra satsningar som görs inom klimatområdet i Sverige. Stödordningen har varit ikraft sedan 2015. Förordningen (EU) nr 651/2014 tillämpas på stödordningen. En höjning av den årliga budgeten för år 2018 medför att artikel 1.2 a i förordning (EU) nr 651/2014 blir tillämplig och därav anmälan av denna utvärderingsplan.

Klimatklivet fyller ett tydligt syfte dvs. att öka takten för omställning för ett fossilfritt samhälle genom att minska utsläppen. Stöd ges till de åtgärder som vid varje prövningstillfälle bedöms ge den största varaktiga minskningen av utsläpp av växthusgaser per investeringskrona. Klimatklivet stödjer åtgärder inom alla sektorer. Undantagna är dock verksamheter som är tillståndspliktiga enligt 17 a § förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter, som endast kan få stöd för åtgärder som innebär ökad användning av spillvärme. Stödet kan sökas av alla typer av aktörer däribland företag, kommuner, landsting, bostadsrättsföreningar och andra organisationer. Privatpersoner kan dock inte söka stöd från Klimatklivet. Hittills har drygt 700 olika aktörer beviljats stöd för åtgärder såsom installation av laddningspunkter för elfordon, produktion av biogas och informationsinsatser. Stödnivån varierar från fall till fall beroende på vilken typ av åtgärd det handlar om.

2.2. Ange målen för stödordningen och förväntad verkan, både när det gäller avsedda stödmottagare och målet av gemensamt intresse.

Målet med stödet är att öka takten för att minska utsläppen av växthusgaser i Sverige genom konkreta investeringar. Ett kompletterande syfte är att stödet hjälper genomförande av strategier, planer eller program för klimat- och energi i de län eller i de kommunerna där investeringen ska genomföras som i sin tur hjälper att uppfylla nationella mål.

Vissa investeringar som erhållit bidrag från Klimatklivet är sådana att de kan bedömas ge en "direkt" utsläppsminskning (t.ex. åtgärden att ersätta en oljepanna med en biobränslepanna). Andra investeringar kräver ytterligare förändringar för att dessa sammantaget ska leda till en utsläppsminskning. Dessa investeringar kan då sägas leda till en "indirekt" utsläppsminskning (till exempel kräver en investering i en laddningsstation även en elbil eller ett hybridfordon för att utsläppsminskningen ska äga rum, och omvänt kräver en elbil att det finns laddningsstationer).

2.3. Ange eventuella negativa effekter på stödmottagarna eller ekonomin i stort, som är direkt eller indirekt kopplade till stödordningen (S163):

En möjlig negativ effekt skulle kunna vara den allmänna marknadspåverkan som stödet har på nya eller växande marknader med få aktörer och där vissa aktörer är marknadsledande. Till exempel skulle det kunna vara möjligt att vissa elbolag eller laddstationstillverkare drar större nytta av stödet än andra aktörer inom samma marknad.

2.4. Ange a) stödordningens planerade årliga budget, b) stödordningens planerade varaktighet (S164), c) stödinstrumentet eller stödinstrumenten samt d) de stödberättigande kostnaderna.

- År 2020 uppgår stödet till ca 2,4 miljarder kronor. Budget för 2021 och 2022 beräknas uppgå till ca 1,8 miljarder kronor årligen. En stor del men inte allt av stödet förutses gå till företag. Anslagsposten som stödordningen ligger under inkluderar även andra mindre stödordningar, därav kan denna siffra variera till viss del. Programmets faktiska storlek beror på årliga beslut av regeringen och riksdagen.
- Stödordningen sträcker sig till och med 2023.
- Klimatklivet är ett investeringsbidrag. Ett beslutat stödbelopp får betalas ut i omgångar. Högst 75 procent av beloppet får betalas ut innan en investering har slutförts, se 19 § i klimatklivsförordningen. I praxis betalas i genomsnitt hälften av stödbeloppet ut efter att slutrapport har lämnats in. Om en ansökning dras tillbaka efter att denna har beviljats stöd kräver Naturvårdsverket tillbaka medel. Naturvårdsverket gör också återkrav vid de tillfällen där stödmottagare inte genomfört de åtaganden de angett i ansökan. Genomförandet följs upp genom läges- och slutrapporter.

Utbetalning för Klimatklivet har huvudsakligen skett enligt två olika modeller:

- Investeringar med beslutat stöd upp till 1 miljon kronor: 50 % av beviljat stöd betalas ut i förskott när stöd beviljats. Resterande 50 % betalas ut när slutredovisning för investeringen inkommer.
- Investeringar med beslutat stöd över 1 miljon kronor: 50 % av beviljat stöd betalas ut i förskott när stöd beviljats. Delutbetalningar av resterande stöd sker i samband med att stödmottagaren lämnar lägesrapporter. Enligt förordningen får dock högst 75 % av stödet betalas ut innan investeringen har slutförts.

Under 2019 har ytterligare en begränsning tillämpats för utbetalning av bidrag över 1 miljon kronor. Modellen innebär att högst motsvarande 12 månaders uppskattade kostnader hos stödmottagaren betalas ut i samband med beslut.

Framöver kommer modellen justeras så att högst 6 månaders uppskattade kostnader utbetalas till stödmottagaren efter startdatum för belopp över 1 miljon kronor.

Vid utformningen av utbetalningsmodellen för Klimatklivet har följande aspekter beaktats:

- Att utbetalning av medel sker enligt de ramar för anslag och bemyndigande som ges av regleringsbrevet för investeringsstödet.
- Att utbetalningen stimulerar till klimatinvesteringar.
- Att stödmottagare har tillgängliga resurser att verkställa och följa upp utbetalningar för investeringarna.
- Risken att medel som utbetalats i förskott inte kan krävas tillbaka i de fall där medel inte använts enligt besluten om stöd (inklusive risken för

oegentligheter).

- Ändamålsenlig uppföljning av investeringarnas genomförande.

I samband med handläggningen av ansökningar bedömer Naturvårdsverket även den ekonomiska och operativa förmågan hos den sökande, i syfte att stöd ska beviljas till investeringar som kan slutföras inom Klimatklivets ekonomiska och tidsmässiga ram.

d) Stödberättigade kostnader är de kostnaderna som är nödvändiga för att kunna genomföra investeringen. Utgångspunkt för bedömning av stödnivå och stödberättigande kostnader är tillämplig artikel i förordning (EU) nr 651/2014.

2.5. Sammanfatta urvalskriterierna och metoderna för valet av stödmottagare. Beskriv särskilt följande: metoderna för val av stödmottagare, den preliminära budgeten för varje grupp av stödmottagare, sannolikheten för att budgeten förbrukas för vissa grupper av stödmottagare, eventuella poängsättningsregler, tröskelvärden för stödnivån och de kriterier som den stödbeviljande myndigheten kommer att beakta när den bedömer ansökningarna.

Nedan förklaras först ansökningsprocessen och sedan urvalskriterierna och metoderna för valet av stödmottagare.

Ansökningsprocessen

Naturvårdsverket beslutar om antalet ansökningsomgångar per år och publicerar uppgifter om prövningstillfällen på sin webbplats, se 16 § i klimatklivsförordningen. Under 2016 och 2017 genomfördes tre respektive fyra ansökningsomgångar. Under 2018 ägde ansökningsomgångar run ungefär var tredje månad, och varje ansökningsomgång är öppen under en månad. För 2019 genomfördes två ansökningsomgångar under hösten.

Stödansökningar lämnas till länsstyrelsen i det län där investeringen ska genomföras, se 11 § i klimatklivsförordningen. Efter att en ansökningsomgång är avslutad överlämnar länsstyrelserna ansökningshandlingarna till Naturvårdsverket tillsammans med ett eget yttrande, se 15 § i klimatklivsförordningen. Yttrandet innehåller bland annat länsstyrelsens bedömning om investeringen bidrar till att uppfylla kommunala eller länsvisa klimat- och energiplaner, samt om den bidrar till att nå de nationella klimatmålen. Därefter gör Naturvårdsverket en bedömning av alla de ansökningar som har kommit in.

Urvalskriterierna och metoderna för valet av stödmottagare

Förordningen säger att stöd i första hand ska ges till den eller de investeringar som vid varje prövningstillfälle bedöms ge den största varaktiga minskningen av utsläpp av växthusgaser per investeringskrona. Först görs en bedömning om ansökan kvalificerar för stöd. Det huvudsakliga urvalskriteriet för beviljande av medel är investeringens klimatnytta, beräknad som utsläppsminskning per investeringskrona. De ansökningarna som bedöms ge en alltför låg utsläppsminskning per investeringskrona avslås. Av de ansökningarna som klarar de grundläggande kriterierna görs sedan en bedömning om de lämnade uppgifterna om exempelvis utsläppsminskningar anses rimliga.

Det finns även ett antal avgränsningar i klimatklivsförordningen. Stöd får inte ges till verksamheter som är tillståndspliktig enligt 17 a § förordningen (2004:1205) om handel med utsläppsrätter, som endast kan få stöd för investeringar som innebär ökad användning av spillvärme, se 6 § i klimatklivsförordningen. Investeringar som berättigar till elcertifikat får inte heller stöd. För att få stimulansseffekt i stödsystemet finns även begränsningar att stöd inte får ges till påbörjade investeringar, till investeringar som krävs enligt lag eller annan författning och ej till investeringar som är lönsamma inom fem år (se vidare 5.1.ii.a).

Efter en första sällning rangordnar Naturvårdsverket samtliga ansökningar utifrån beräknad klimatnytta i varje beslutsomgång. Värdet för de tidiga beslutsomgångarna har varit 1,0 kg koldioxidekvivalenter per investeringskrona. För den andra beslutsomgången under 2016 samt den tredje beslutsomgången under 2017, samtliga omgångar 2018 samt de två beslutsomgångarna 2019 användes 0,75 kg koldioxidekvivalenter per investeringskrona.

För att ge varaktiga utsläppsminskningar avser stödet investeringar med en viss förväntad livslängd och att utsläppsreduktionerna kopplas till den genomförda investeringen. Om minskningen av utsläpp av växthusgaser är likvärdiga för flera ansökningar, ska enligt förordningen hänsyn också tas till investeringarnas möjlighet att bidra till spridning av teknik och till marknadsintroduktion samt till investeringarnas effekter på andra miljö kvalitetsmål, hälsa och sysselsättning. För investeringar där utsläppsminskningen kan anses vara likvärdig med andra beviljade investeringar bedömer Naturvårdsverket effekterna på teknikspridning och andra miljömål med mera och kan bevilja investeringar på den grunden. Naturvårdsverket har gjort bedömningen att nivån 80 % av den beräknade kvoten kan anses vara en likvärdig utsläppsminskning. Detta betyder att om den satta kvoten för att få beviljat stöd för stödomgången är 1 kg koldioxidekvivalenter per krona så kan stöd även ges till investeringar som ger 0,8 kg koldioxidekvivalenter per krona, om de samtidigt gynnar teknikspridning eller har en stor effekt på andra miljömål. Denna likvärdighetsprincip innebär inte att en ansökan med högre kvot inte får stöd, utan ökar endast flexibiliteten för möjlighet till stöd vid prioriterade insatser. I slutändan väger kvot alltid tyngst.

Naturvårdsverket har huvudsakligen tillämpat detta för laddningsstationer där vissa investeringar har bedömts av Statens energimyndighet som särskilt viktiga för marknadsintroduktionen av elbilar.

Högsta tillåtna stödnivåer är de som anges i tillämplig artikel i förordning (EU) nr 651/2014. Den nationella stödordningen anger dessutom en generell begränsning av stödnivån för stöd till företag. Enligt stödordningen får stöd till företag inte överstiga 70 % av investeringskostnaden, se 8 § i klimatklivsförordningen.

2.6. Ange särskilda begränsningar eller risker som kan påverka genomförandet av stödordningen, dess förväntade effekter och uppfyllandet av dess mål.

Efter att ha beviljat stöd kan vissa aktörer dra tillbaka sin ansökan. Det finns också en risk för att investeringen inte slutförs. Dessa situationer kan påverka bedömningen av den totala minskningen av växthusgaser som Klimatklivet ger upphov till.

WSP har i sin utvärdering av Klimatklivet också bedömt begränsningar och risker. Dessa kan delas upp i de som Naturvårdsverket inte har rådighet över och de som Naturvårdsverket har rådighet över.

När det gäller de begränsningar och risker som Naturvårdsverket inte har rådighet över, kopp-lar dessa till att Klimatklivet är utformat som ett brett stöd. Vissa investeringar, som tillvaratagande och destruktion av gas, gödselbaserad biogasproduktion och tillvaratagande av spill-värme (fjärrvärmenätsinvesteringar) berörs i dag inte av några styrmedel och för dessa utgör Klimatklivet ett mycket viktigt styrmedel för att åstadkomma utsläppsminskningar. För många andra investeringar som genomförs inom Klimatklivet regleras utsläppen i dag med full koldioxidskatt, vilket borde göra relativt billiga investeringar för att minska utsläppen lönsamma även utan Klimatklivet. Att investeringarna nu kommer till stånd med stöd av Klimatklivet kan tyda på att prissignalen från de generella styrmedlen är låg i förhållande till kostnaden för investeringen. Många av investeringarna som genomförs med hjälp av Klimatklivet utförs med befintlig teknik och mer innovativa lösningar avslås då de är förstudier eller utvecklingsprojekt med osäker klimatnytta.

Vid en jämförelse av investeringskostnaden per kg reducerad koldioxidekvivalent kan noteras att det är en stor variation i vad utsläppsminskningarna kostar. Tankstationer för HVO har de lägsta kostnaderna per utsläppsminskning eftersom det är en billig investering samtidigt som utsläppsminskningen vid övergång från diesel till HVO är stor. Laddstationer för elbilar, både normal- och snabbbladdare, är de dyraste utsläppsminskningarna. Detta kan dock motiveras av att spridningen av den nya tekniken måste till för att få en övergång till eldrift av personbilar.

När det gäller brister och begränsningar som Naturvårdsverket har rådighet över, anser WSP i sin utvärdering att det finns en viss problematik i att addera alla ansökningarnas minskade ut-släpp tillsammans. Tydligast är den problematiken för biogasinvesteringar, där flera länkar i produktions- och distributionskedjan (förbehandling, produktion, uppgradering samt tankställen) beviljas stöd. För detta finns en policy vid handläggning där en kontroll genomförs så att inte samma aktör eller "samma biogas" får stöd för samma utsläppsminskning flera gånger om. I de fall där flera ansökningar rör olika delar av samma produktionskedja, så delar Natur-vårdsverket klimatnyttan mellan berörda ansökningar.

En annan slutsats i WSP:s utvärderingsrapport rör att investeringar som innebär byte från fossil energi till bioenergi ges stöd, men sällan ges stöd till sista ledet i kedjan; alltså, medan t.ex. stöd ges till produktion av biogas, så är inköp av el- eller biogasfordon och energieffektiviseringsinvesteringar i fastigheter ofta för dyra för att få stöd. Naturvårdsverket har efter WSP:s utvärderingsrapport utvecklat en bedömningspraxis för dessa investeringar. Enligt denna så räknas klimatnyttan på merkostnaden vid investering i ett klimatvänligare alternativ jämfört med traditionellt eller fossilt alternativ i stället för att den totala investeringskostnaden räknas. Denna bedömning möjliggör att stöd kan ges till inköp av el- eller biogasfordon.

WSP har också lyft svårigheten om att bedöma hur stort stöd som krävs för att en investering ska komma till stånd. Lönsamhetsbedömningarna är svåra att kontrollera då de sökande har ett stort informationsövertag. I dag bedömer Naturvårdsverket att återbetalningstiden som krävs för att en investering ska vara lönsam i sig, inte får vara kortare än 5 år om stöd ska be-viljas. I vissa fall innebär det sökta stödbeloppet att investeringen med stöd blir lönsam inom väsentligt kortare tid. Naturvårdsverket har inte rådighet över det informationsövertag som sökande har. Däremot har Naturvårdsverket uppdaterat lönsamhetskalkylsmodellen för att ha en bättre bedömning över lönsamheten.

S162. Förutom att ge en allmän beskrivning av stödordningens mål och regler för stödberättigande är syftet med detta avsnitt att bedöma hur reglerna för stödberättigande och uteslutning kan användas för att fastställa effekterna av stödet. I vissa fall kan det hända att de exakta reglerna för stödberättigande inte är kända i förväg. I sådana fall bör bästa tillgängliga förväntningar tillhandahållas.

S163. Exempel på negativa effekter är regionala och sektoriella systematiska fel eller utträngning av privata investeringar till följd av stödordningen.

S164. Stödordningar enligt definitionen i artikel 1.2 a i förordning (EU) nr 651/2014 undantas från förordningens tillämpningsområde sex månader efter det att de har trätt i kraft. Efter att ha bedömt utvärderingsplanen kan kommissionen besluta att tillämpa förordningen på sådana stödordningar under en längre period. Medlemsstaterna uppmanas att ange exakt hur lång varaktighet som beräknas för stödordningen.

3. Utvärderingsfrågor

3.1. Ange de specifika frågor som utvärderingen bör behandla genom att tillhandahålla kvantitativa bevis för stödets effekter. Skilj mellan a) frågor som rör stödets direkt effekter på stödmottagarna, b) frågor som rör indirekta effekter och c) frågor som rör stödets proportionalitet och lämplighet. Förklara hur utvärderingsfrågorna hänger samman med målen för stödordningen.

Direkta effekter

- (i) Har Klimatklivet gett klimatinvesteringar som varaktigt kan minska utsläppen av växthusgaser?
- (ii) Har stödet gett minskade utsläpp av växthusgaser?

Indirekta effekter

- (iii) Har stödet gett marknadsintroduktion och spridning av teknik?
- (iv) Har stödet gett effekter på andra miljö kvalitetsmål och hälsa?
- (v) Har stödet haft effekter på sysselsättning?
- (vi) Har stödet gett effekter på konkurrensen på de marknader som stödmottagarna verkar på?

Stödets proportionalitet och lämplighet

- (vii) Har stöd getts till de projekt som ger störst minskning av utsläpp av växthusgaser per investeringskrona?
- (viii) Har Klimatklivet gett det stödet som behövs, på den stödnivå som krävs, för investeringens genomförande?
- (ix) Har Klimatklivet varit verkningsfullt för att öka takten för att nå miljö kvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan?

4. Resultatindikatorer

4.1. Använd nedanstående tabell för att beskriva vilka indikatorer som kommer att tas fram för att mäta resultaten av stödordningen, samt de relevanta kontrollvariablerna, inklusive datakällor, och hur varje resultatindikator motsvarar utvärderingsfrågorna. Nämn i synnerhet a) relevant utvärderingsfråga, b) indikator, c) datakälla, d) periodicitet för insamling av data (årsvis, månadsvis etc.), e) den nivå på vilken uppgifterna samlas in (t.ex. företagsnivå, anläggningsnivå, regional nivå osv.), f) den befolkning som omfattas av datakällan (t.ex. stödmottagare, icke-stödmottagare, alla företag).

Utvärderingsfrågor	Indikator	Källa
Har Klimatklivet gett klimatinvesteringar som varaktigt kan minska utsläppen av växthusgaser?	Investering har skett	Modena- och KlivIT-data, enkäter till stödmottagare och icke-stödmottagare
Frekvens	Nivå	Befolkning
Totalundersökning minst en gång för varje ansökningsomgång	Företagsnivå	Stödmottagare och icke-stödmottagare.
Utvärderingsfrågor	Indikator	Källa
Har Klimatklivet gett klimatinvesteringar som varaktigt kan minska utsläppen av växthusgaser?	Investering bedöms vara additionell	Enkäter till stödmottagare och icke-stödmottagare
Frekvens	Nivå	Befolkning
Totalundersökning minste en gång	Företagsnivå	Stödmottagare och icke-stödmottagare
Utvärderingsfrågor	Indikator	Källa
Har Klimatklivet gett klimatinvesteringar som varaktigt kan minska utsläppen av växthusgaser?	Investeringstakten för typåtgärder har ökat på marknaden	Marknadsanalys med kartläggning av motsvarande investeringar som genomförts under 2015–2020 utan Klimatklivansökan genom branschstatistik, intervjuer med myndigheter mm
Frekvens	Nivå	Befolkning
Uppgifter på årsbasis insamlas minst en gång för varje typåtgärd	Nationell nivå	Samtliga som är stödberättigade
Utvärderingsfrågor	Indikator	Källa
(i) Hur stora minskningar av utsläpp av växthusgaser har Klimatklivet lett till?	Beräknad minskning av utsläpp av växthusgaser	Modena- och KlivIT-data (ansökan, slutrapport, uppföljningsrapport samt Naturvårdsverkets korrigeringar för referensscenario och åtgärder "i kedja") samt verifiering genom platsbesök
Frekvens	Nivå	Befolkning
Sammanställs löpande genom existerande system	Företagsnivå	Stödmottagare
Utvärderingsfrågor	Indikator	Källa

(i) Hur stora minskningar av utsläpp av växthusgaser har Klimatklivet lett till?	Additionell minskning av utsläpp av växthusgaser för typätgården energi-konvertering i industrin	KlivIT-data och Sverige nationella utsläppsstatistik för branscherna SNI 7–33 samt 35
Frekvens <input type="text"/>	Nivå <input type="text"/> Företagsnivå	Befolkning <input type="text"/> Stödmottagare, icke-stödmottagare samt övriga företag inom relevanta branscher
Utvärderingsfrågor <input type="text"/> Har Klimatklivet haft positiva (eller negativa) indirekta effekter	Indikator <input type="text"/> a. Spridning av teknik b. miljö och hälsa c. sysselsättning	Källa <input type="text"/> KlivIT, marknadsanalys, offentlig statistik
Frekvens <input type="text"/> Minst en gång för varje typätgård	Nivå <input type="text"/> Per typätgård, dvs grupper av företagsnivå	Befolkning <input type="text"/> Stödmottagare
Utvärderingsfrågor <input type="text"/> Har Klimatklivet haft negativa effekter på konkurrensen på stödmottagarnas marknader?	Indikator <input type="text"/> a. finns bias för någon eller några branscher eller sektorer b. Mottagaren ökar sin marknadsandel och kan höja priset utan konkurrenskraftigt tryck (antalet företag på marknaden har minskat och priserna höjts sedan införandet av Klimatklivet) c. Ökade barriärer för nya företag att ta sig in, eller ökade befintliga barriärer (färre nya företag etableras på grund av ökade svårigheter att ta sig in på marknaden, t.ex. krav på dyra investeringar)	Källa <input type="text"/> Modena- och KlivIT-data, Intervju med experter på myndigheter, branschorganisation och enkätsvar om konkurrensfördel
Frekvens <input type="text"/> En gång per typätgård	Nivå <input type="text"/> Branschnivå	Befolkning <input type="text"/> Marknaden för varje typätgård behöver definieras noggrant och det ingår i utvärderarens uppgift
Utvärderingsfrågor <input type="text"/> Har stöd getts till de projekt som ger störst minskning av utsläpp av växthusgaser per investeringskrona?	Indikator <input type="text"/> Växthusgasutsläpp (koldioxidekvivalenter), storlek på investering	Källa <input type="text"/> Modena- och KlivIT-data
Frekvens <input type="text"/> En gång under utvärderingsprocessen	Nivå <input type="text"/> Företagsnivå	Befolkning <input type="text"/> Stödmottagare och icke-stödmottagare
Utvärderingsfrågor <input type="text"/> Har Klimatklivet gett det stödet som behövs på den stödnivå som krävs för investeringens genomförande?	Indikator <input type="text"/> Åtgärdens återbetalningstid, Stödets nivå i förhållande till behov	Källa <input type="text"/> Modena- och KlivIT-data, enkät
Frekvens <input type="text"/> En gång under utvärderingsprocessen	Nivå <input type="text"/> Företagsnivå	Befolkning <input type="text"/> Stödmottagare
Utvärderingsfrågor <input type="text"/>	Indikator <input type="text"/> Växthusgasutsläpp i koldioxidekvivalenter, kostnader och fördelningseffekter jämfört	Källa <input type="text"/> Modena- och KlivIT-data, utsläppsstatistik

Har Klimatklivet varit verkningsfullt för att öka takten för att nå miljökvalitetsmålet Begränsad klimatpåverkan?	med annat styrmedel (exempelvis höjd koldioxidskatt)	
Frekvens	Nivå	Befolkning
En gång under utvärderingsprocessen	Nationell nivå.	Alla

Förklara varför de valda indikatorerna är de mest relevanta för att mäta de förväntade effekterna av stödordningen.

Utvärderingsfrågor och indikatorer utgår ifrån förordningen. Dessa indikatorer är utvalda delvis utifrån förslag på ex-postutvärdering av Klimatklivet, se bilaga.

5. Planerade metoder för att genomföra utvärderingen

5.1. Mot bakgrund av utvärderingsfrågorna, beskriv de metoder som ska användas vid utvärderingen för att identifiera stödets kausala effekter på stödmottagarna och för att bedöma andra indirekta effekter. Förklara särskilt skälen till att man valt dessa metoder och att andra metoder förkastats (t.ex. skäl som sammanhänger med stödordningens utformning) (S165):

Klimatklivet syftar till att komplettera de andra styrmedel som finns i Sverige som syftar till att minska utsläppen av koldioxidekvivalenter, bl.a. den generella koldioxidskatten och handel med utsläppsrätter. Stödet ska vara avgörande för att investeringar genomförs. Detta brukar beskrivas som den additionella effekten (stimulans-effekten) av investeringsstödet. En analys behövs av i vilken utsträckning motsvarande investeringar hade vidtagits utan statligt investeringsstöd under motsvarande förhållanden och vid samma tid. Som en del i den analysen bör en uppföljning göras av de ansökningar som inte beviljats stöd, för att konstatera i vilken utsträckning sökanden genomfört investeringarna även utan stöd.

Utifrån tidigare utvärderingar av investeringsstöd och styrmedelsanalyser på klimatområdet planeras följande metodval. Detaljfrågor kring metoderna och dataunderlaget kommer att utvecklas mellan beställare av utvärdering och utförare av utvärdering, eftersom erfarenheten visar att planering och utförande behöver göras iterativt för att bli effektivt.

Förutsättningar

Vid uppföljning av klimatåtgärder gäller generell att det är svårt och kostsamt att direkt mäta (med mätinstrument) utsläppen från en enskild verksamhet. Istället används nästan alltid kalkylerade värde där energimängd multipliceras med standardvärden för emissionsfaktorer. Dessa standardvärden är av god kvalitet eftersom bränslenas egenskaper inte varierar så mycket (vissa undantag finns t.ex. avfallsförbränning).

En utmaning vid utvärdering av Klimatklivet är att det är ett brett program med en mycket stor målgrupp. I princip alla aktörer i Sverige utom privatpersoner och företag som ingår i handeln med utsläppsrätter (EU ETS) kan söka. Även åtgärderna kan skilja sig åt mycket, t.ex. är konvertering från en oljepanna till elvärme något helt annat än att installera laddstationer för elbil-lar eller bygga ett kollektivtrafiknära cykelgarage. Klimatåtgärderna kan leda till att den egna organisationen minskar sina utsläpp (jämför oljepannan ovan) eller innebära att klimatsmarta alternativ erbjuds (t.ex. att minska bilåkande genom att möjliggöra goda logistiska lösningar med cykel och kollektivtrafik) till någon annan som minskar sina utsläpp. Det är möjligt att sortera och gruppera Klimatklivets alla åtgärder i s.k. typåtgärder och analysera olika typåtgärder var och en för sig eftersom de har olika karaktäristika. Vissa utvärderingsmetoder är möjliga att tillämpa på samtliga åtgärder, medan andra endast är möjliga eller relevanta för vissa typåtgärder. Djupet i utvärderingen kommer därför att variera för olika åtgärder.

Från andra forskar- och myndighetsstudier vet vi att faktorer som påverkar utsläppen av växthusgaser är bland annat konjunktur, väder, vilka bränslen som används, vilken infrastruktur som finns, vilka kundkrav som ställs (privata företag), vilket politiskt intresse för klimat som finns (kommuner m.fl.), vilken kompetens som finns och vilken ålder teknisk utrustning har (är det dags att byta eller renovera p.g.a. ålder).

Metoder för att följa upp effekter och analysera orsakssamband mellan Klimatklivet och utsläpp

Syftet med Klimatklivet är att ge varaktiga minskningar av växthusgaser genom att göra klimat-investeringar.

Två utvärderingsfrågor finns för direkta effekter:

(i) Har Klimatklivet gett klimatinvesteringar som varaktigt kan minska utsläppen av växt-husgaser?

Utvärderingsfrågan gäller incitamenteffekten: är det så att aktörer som får stöd också i högre utsträckning investerar i den klimatåtgärden, som de ansökt för, än andra aktörer? Motivet för metodvalet är för att enbart en av typåtgärderna är det sannolikt möjligt att följa anslagsmotta-garnas utsläpp och jämföra med alla liknande verksamheters utsläpp och göra detta över tid. För resterande typåtgärder kan vi enbart följa om investeringar gjorts i ansökt omfattning. Analysen handlar då om att jämföra om Klimatklivet resulterat i en större sannolikhet för att klimatåtgärderna genomförs hos anslagsmottagare än de som fått avslag på sina ansökningar. Kontrollgruppen (icke-stödmottagare) kan tillfrågas i enkäter om de har genomfört klimat-inve-steringen.

(ii) Hur stora minskningar av utsläpp av växthusgaser har stödet lett till?

Denna fråga studerar också incitamenteffekten men skillnaden är att i) studerar förutsättning-arna för utsläppsminskning (kan kopplas till kalkylerade värden för utsläpp av växthusgaser) medan ii) studerar faktiska utsläppsminskningar så att eventuella kalkylfel och rekyl-effekter "justeras" för.

Uppgifter från ansökningar, slutrapporter, uppföljningsrapporter och platsbesök

För de åtgärder som fått stöd är det viktigt att beräkna hur stora utsläppsminskningar som en viss investering är förknippad med. Ansökan innehåller uppgifter om beräknad utsläppsminskning. Handläggare på Naturvårdsverket granskar uppgifterna och ändrar i ett flertal fall till ett

standardiserat referensvärde. Detta eftersom man måste göra flera antaganden för att kunna jämföra utfallet med ett referensvärde eller referensfall. För t.ex. en laddningsstation beror beräknade effekter på i vilken utsträckning fordonsflottan antas ha elektrifierats, hur stort utbudet av konkurrerande laddningsstationer är i framtiden samt vilka drivmedel och vilken bränsleförbrukning som eldriften kommer att ersätta om några år.

Det är därmed inte tillräckligt att värdera effekterna av stödet baserat på de uppskattningar om utsläppsminskningar som angivits i ansökningarna. Ex-postutvärderingen kommer att använda sig av standardiserade referensscenarier för ett antal typåtgärder. Med referensscenario avses inte enbart ett enstaka referensvärde för vad som skulle ha hänt utan Klimatklivet, utan anger en möjlig utveckling över tid om inte Klimatklivet hade funnits. Dessa uppgifter sätts in i en standardiserad beräkningsmodell avseende utsläppsreduktion som Naturvårdsverket ansvarar för. Referensscenarier för typåtgärderna kommer att vara färdiga i april – maj 2020.

Förutsättningarna för standardiserad klimatvärdering av investeringar och typåtgärder skiljer sig åt. Dock bedöms merparten av investeringarna och merparten av den åstadkomna utsläppsreduktionen rymmas inom typåtgärder där det finns goda förutsättningar till standardiserade beräkningar av referensscenariot.

Uppskattningen av minskningar av växthusgaser lämnas vid ansökningstillfälle (ex-ante). För att se om stödmottagare följer villkoren och har samma siffror på utsläppsminskning efter att ha genomfört investeringen behöver man göra stickprover och samla in data. Datainsamlingen ska göras en gång under utvärderingsperioden (ex-post).

De slutrapporter som i dagsläget används inom Klimatklivet, och som senast tre månader efter investeringens genomförande ska lämnas in från projekt som beviljats stöd, utgör en grund för uppföljning. För att säkerställa att utsläppsminskningen är varaktig så behövs en uppföljning av hur investeringen används. När slutrapporten skrivs har för kort tid passerat för en fullständig och kvalitetssäkrad rapportering av produktions-, distributions- eller användningsvolymerna kopplat till investeringen.

I dagsläget finns möjlighet för myndigheten att i uppföljningssyfte begära in information från dem som beviljats stöd också vid senare tillfälle än i den obligatoriska slutrapporten. Naturvårdsverket avser att skicka en sådan begäran till stödmottagare i syfte att få in relevant information under tidsperioden 1 till 3 år efter investeringens genomförande. Huvudsakligen bör den information som begärs in i en uppföljningsrapport motsvara den information som i dagsläget efterfrågas i slutrapporterna. Det som bör efterfrågas är därmed hur investeringen påverkat verksamheten, t.ex. mängden energi, bränsle som ersatt fossilt alternativ eller avfall, under det senaste avslutade kalenderåret eller de senaste tolv månaderna. Vilka uppgifter som ska efterfrågas blir klart i april–maj 2020.

Naturvårdsverket ska begära in uppföljningsrapport en gång om året för att samla in data. Uppgifterna om hur investeringen använts kan sedan ingå i en kalkyl tillsammans med myndighetens klimatvärdering av typåtgärderna i syfte att få fram en total beräknad utsläppsreduktion i CO₂-ekvivalenter som följer av bifallna ansökningar. Redovisningen kan göras för var och en av typåtgärderna och samlat för hela Klimatklivet. Se hur datainsamlingen kan se ut i tabell A i bifogat dokument "Diagram och tabeller".

Enkäter och marknadsanalyser studerar Klimatklivets additionella utsläppseffekter, miljöeffekter och konkurrens-effekter. Effekterna analyseras både för Klimatklivet som helhet och för var och en av ett flertal typåtgärder.

Data kommer från webbenkäter som sänds till både anslagsmottagare och de som sökt men fått avslag (inte alla avslagsgrunder, bara om de uppfyllt formella kraven i förordningen). Enkäten inkluderar frågor om stödmottagaren skulle ha genomfört investeringen utan stöd och hur tidplanen hade påverkats om åtgärden inte beviljats stöd. De som beviljats stöd har också fått svara på frågor om en lägre andel stöd skulle ha varit möjlig för den sökta åtgärden. En förutsättning för att få sanningsenliga svar på frågorna är att stödmottagarna känner sig trygga med att enkätsvaren behandlas med anonymitet av utvärderingskonsulten.

För slutredovisade åtgärder ingår frågor om omfattningen av åtgärden blivit större eller mindre än omfattningen i ansökan. För åtgärder som genomförts i mindre omfattning har stödmottagarna tillfrågats om sin bedömning av hur mycket mindre.

Kontaktpersoner till avslagna ansökningar har fått frågor om åtgärden man sökt stöd för genomförts även om man inte tilldelats stöd, hur stor omfattningen blev i förhållande till ansökan och hur tidplanen påverkats. Frågor ställs också kring motiv för att göra investeringen. Från Klivit finns data om vilken typ av organisation som gjort investeringen, vilken omsättning de har, vilken bransch de tillhör m.fl. andra uppgifter.

Marknadsanalysen avser översiktligt bedöma marknadsförutsättningarna på den svenska marknaden för ett urval typåtgärder. Marknadsanalysen ger kvantitativ och kvalitativ information som ger ytterligare bättre förståelse av additionalitet. En kartläggning görs av omfattningen på investeringar som liknar typåtgärderna i Klimatklivet, men som genomförts utan någon ansökan om statliga stöd. På detta sätt kan en översiktlig analys göras av hur avgörande stödet varit för genomförandet av investeringar inom respektive typåtgärd. Analysen kan baseras på antingen offentlig statistik, inhämtas från branschorganisationer eller byggas på sektorsmyndigheters expertbedömningar såsom Statens energimyndighet, Trafikverket, Boverket och Jordbruksverket.

Marknadsanalysen kan resultera i en klassificering av respektive typåtgärds additionalitet i termer av hög, medel eller låg additionalitet beroende på hur stor andel av investeringarna på marknaden som har kommit fram utan hjälp av Klimatklivet. En stor andel investeringar utan Klimatklivet skulle visa på att stödet inte behövs och att det är svårt eller kostsamt att söka stöd. Investeringar som sker utan stöd kan dock också vara tecken på spridningseffekter av stödet, så det finns en problematik i tolkningen av resultaten. Utifrån ovanstående underlag görs en samlad bedömning av Klimatklivets additionalitet. Se tabell B i bifogat dokument "Diagram och tabeller" hur resultaten kan redovisas.

Marknadsanalysen kan enbart genomföras för någorlunda homogena åtgärder medan enkät-svar är värdefulla från alla anslagsmottagare och ansökningar som fått avslag.

Två regressionsanalyser för att analysera additionell effekt

Följande två regressionsanalyser, som här beskrivs på övergripande nivå, kan vara väsentliga pusselbitar i utvärderingen:

1. I vilken utsträckning ger bifall till ansökningar fler klimatinvesteringar än avslag?

Syftet med studien är att undersöka vilken effekt ett bidrag från Klimatklivet har på investeringsbeslutet. Baserat på data från ansökningar och på enkäter så kan en regressionsanalys göras där den beroende variabeln är om investeringen genomförts. Enkätfrågor ställs till både anslagsmottagare och till dem som fått avslag på sin ansökan om de genomfört investeringen och i vilken omfattning det skett (samma omfattning som i ansökan, 50 % mindre, 25 % mindre osv). Resultaten kan tolkas som indikationer på storleken på additionaliteten och användas som beroende variabel i en regressionsanalys.

Beroende variabel är en variabel för om investering gjorts och i så fall i vilken omfattning (som i ansökan, större/mindre, hur mycket mindre t.ex. 50 % jämfört med ansökan). Studien kan utgå ifrån ett värde (investeringens omfattning från 0 till 1 hos påverkade och kontrollgrupp).

En matchning av enkäteresultat och data i KlivIT där ansökningarna dokumenterats ger ett antal möjliga oberoende variabler. Från KlivIT kommer variabler såsom organisationstyp, företagets omsättning, SNI-kod, län, investeringskostnad, sökt stödandel, sökandes beräknade årliga reduktion av CO2-ekvivalenter från investeringen som har fått stöd samt beräknad återbetalningstid för investeringen (utan stöd).

Data finns endast för en tidpunkt, nämligen efter investering. Om investeringen görs så minskar utsläppen med X CO2-ekvivalenter. Att investeringen har gjorts eller inte gjorts (och i vilken omfattning: 100 % klimateffekt eller mindre klimateffekt) finns alltså enbart för den tidpunkten både för dem som beviljats stöd och de som fått avslag. Det är inte rimligt att fråga om exakta utsläppssiffror från dem som fått avslag. Det är inte heller troligt att de skulle lägga tillräckligt med tid på att besvara en sådan fråga för att få ett svar av tillräckligt bra kvalitet.

Vi beräknar sedan sannolikheten att investera i en åtgärd med klimateffekt för de båda grupperna. Additionaliteten utgörs av sannolikheten att investera i ett projekt som inte är lönsamt inom fem år, inte omfattas av andra klimatpolitiska styrmedel och som har hög effektivitet i fråga om koldioxidminskningar också som representerar effekten av bidraget från Klimatklivet. Additionaliteten är därför en delmängd av den beräknade sannolikheten för båda grupperna. Denna metod är beprövad och användes vid en utvärdering av ett tidigare klimatinvesteringsstöd.

Vilken typ av regressionsanalys som behövs, kommer att utformas i samarbete mellan beställare av utvärderingen (Naturvårdsverket) och genomförare med expertkunskap inom denna typ av analyser (konsult eller forskare).

2. I vilken utsträckning ger bifall till energikonverteringsåtgärder finansierat av Klimatklivet hos industriföretag lägre utsläpp än utsläppen hos alla industriföretag?

Sveriges officiella utsläppsstatistik är för ett antal branscher baserad på anläggnings-specifika data. Dessa anläggnings-specifika data över utsläpp av växthusgaser (egentligen data över vilket bränsle och vilken mängd bränsle) finns för el, gas och tillverkningsindustri. Anläggningar med färre än 10 anställda finns dock inte. Dessa data finns på årsbasis hos Statistiska centralbyrån (SCB) men är sekretessbelagda. Summerade värde för branscher publiceras med två års eftersläpning.

Det vore möjligt att från SCB, i samarbete med forskare, beställa en analys som syftar till att undersöka orsakssamband mellan energikonvertering i industrin som resultat av Klimatklivet (de företag eller anläggningar som fått stöd) till skillnad från övriga anläggningar i de aktuella branscherna, dvs. en kontrollgrupp. Eventuellt kan företag/anläggningar som fått avslag på sin ansökan utgöra en tredje grupp företag. Beroende variabel är utsläpp av växthusgaser och andra variabler skulle kunna vara bränsleslag och typ av tillverkningsindustri (delbransch). Nackdelen med att använda denna datakälla är att den har få andra variabler än utsläpp och bränsleslag (olja, naturgas, gasol) som ingår i samma datakälla. Det bör ytterligare undersökas om data från miljöräkenskaperna (också hos Statistiska centralbyrån) kan användas, så att ekonomiska uppgifter också kan ingå på företags- och anläggningsnivå. Skillnader och likheter mellan påverkade av Klimatklivet och opåverkade (alla) behöver undersökas ytterligare.

Studien tar sin form som en panelstudie med årliga data före och efter åtgärd (kortare tid för de åtgärder/företag som slutredovisas sent i programperioden). Brytpunkten kommer att behöva läggas så nära faktiskt genomförande av åtgärden som möjligt, vilket sannolikt sammanfaller med kalenderåret efter slutrapport till Naturvårdsverket. Skillnader över tid kan ha påverkats av väder, konjunkturläget i allmänhet, bränslepriser osv. De har påverkat alla företagen i studien även om de kan ha påverkat dem lite olika. Data för dessa variabler finns också att få fram.

Det finns flera anledningar att inte alla ansökningar/åtgärder inom Klimatklivet kan analyseras på detta sätt. Ett skäl är att det inte i alla fall är den som vidtar åtgärden som minskar sina egna utsläpp utan de erbjuder ett klimatsmart alternativ till någon annan. När t.ex. en hyresvärd köper in laddstolpar för hyresgästers räkning så är den som får stödet och den som använder fossil energi eller släppte ut växthusgaser två olika företag/organisationer. Ett annat skäl är att all data i utsläppsstatistiken inte består av totalundersökningar på anläggnings- eller företagsnivå. Utsläpp från jordbrukets energianvändning är främst baserad på urvalsundersökningar medan hela transportsektorns utsläpp är modellbaserade utifrån bränsleleveranser och körsträckor. Att använda en regressionsanalys för energikonverteringar är dock värdefullt eftersom det är en stor andel av medlen inom Klimatklivet som har gått till denna åtgärd.

Indirekta effekter

Effekter på teknikspridning analyseras med hjälp av enkäter till de anslagsmottagare som har åtgärder som är klassade som innovativa eller marknadsintroduktion. Marknadsanalyser och enkäter tillför kunskap om eventuella spridningseffekter.

Effekter på sysselsättning utgår ifrån KlivIT-data och offentlig statistik över sysselsatta i branscher som har verksamhet inom installation och anläggningsarbeten.

Effekter på andra miljö kvalitetsmål och hälsa handlar om åtgärdernas effekter på exempelvis frisk luft, giftfri miljö osv. De analyseras utifrån vetenskaplig litteratur och myndighetsuppgifter för de typåtgärder som får stöd av Klimatklivet. Effekterna kan både vara positiva och negativa.

Eventuella negativa indirekta effekter på konkurrens

Centralt för att utvärdera konkurrens effekter av ett investeringsstöd är att definiera marknaden där konkurrensen riskerar att snedvridas. För Klimatklivet finns i huvudsak två potentiella marknader, 1) Marknaden där företag som sökt medel Klimatklivet konkurrerar och 2) Marknaden där företag får betalt för att genomföra åtgärden konkurrerar (till exempel elinstallatörsfirmor som installerar laddstationer eller energiföretag som tillhandahåller el till laddstationer). Eftersom Klimatklivet är ett så brett stöd med en lång rad stödberättigade aktörer så kan fokus i första hand ligga på effekter på de marknader där företag, som beviljats stöd, agerar på. Enbart i andra hand görs analyser också bakåt i värdekedjan.

Hur marknaden definieras beror på vilken typåtgärd som utvärderas och vilka aktörer som ansökt och beviljats stöd från Klimatklivet.

Naturvårdsverkets data med ansökningar för peri-oden 2016–2018 föreslås ligga till grund för hur marknaden för en viss åtgärds kategori eller typåtgärd ska definieras. Prioritet ges till att analysera marknaderna där typåtgärder som fått stor del av medlen återfinns eller där särskild risk för snedvriden konkurrens identifierats.

Efter att marknaden för en åtgärds kategori eller typåtgärd identifierats bör marknaden beskri-vas. Exempel på frågeställningar som bör besvaras är följande:

- Vilka företag finns, antal företag och storlek på företag?
- Företagens förmåga att konkurrera (sätta egna priser, välja sina produktionsprocesser, marknadsföring av produkter mm).
- Incitament att konkurrera (krav på offentlig upphandling, efterfrågan på marknaden mm)
- Konsumenters valmöjligheter och beteenden

Informationsinsamling kommer att ske genom intervjuer med marknadsexperter, exempelvis företrädare för myndigheter, branschorganisationer, företagsrepresentanter och kunder. De tillfrågas om marknaden och upplevd konkurrenspåverkan som härrör från Klimatklivet. Inter-vjuerna genomförs av externa utvärderingskonsulter. En ytterligare informationskälla är officiell statistik. Statistiska centralbyrån tillhandahåller statistik över antal företag inom en specifik näringsgren (SNI-koder) och sysselsättning inom olika branscher (SSYK). Statistiska centralbyråns indelning är dock i flera fall alltför grov.

Det går dessutom att analysera KliviT-data för att undersöka om det finns någon snedvridning/bias i vilka branscher som har fått stöd och vilka som fått avslag. Bias i form av att stora företag fått stöd i större utsträckning än små företag går också att få fram.

Proportionalitet och lämplighet

(iii) Har stöd getts till de projekt som ger störst minskning av utsläpp av växthusgaser per investeringskrona.

Utifrån analyserna av direkta effekter ska Naturvårdsverket göra en samlad bedömning om stöd getts till de projekt som ger störst minskning av utsläpp av växthusgaser per investeringskrona.

För att tydliggöra den analyserade effekten och effektiviteten hos de olika typåtgärderna, ska en redovisning eftersträvas som samlat återger detta. Därmed ges goda möjligheter att enkelt överblicka de olika aspekter som sammantaget visar hur väl och i vilken omfattning olika investeringstyper bidragit till att uppfylla stödets primära syfte. Se tabell C i bifogat dokument "Diagram och tabeller" för ett förslag på en sådan resultatredovisning.

(i) Har Klimatklivet gett det stödet som behövs för att investeringens genomförande? Har stödnivån varit proportionerlig?

Denna analys baseras på enkätsvar från anslagsmottagare (totalundersökning).

(ii) Har Klimatklivet varit verkningsfullt för att öka takten för att nå miljö kvalitetsmålet "Begränsad klimatpåverkan".

Baserat på beräkningar från Modena- och KliviT-data och enkätsvar som utvärderar additional-iteten, så fås en sammantagen beräknad effekt mätt i kg koldioxid ekvivalenter. Denna är ett mått på den effekt som Klimatklivet bedöms ha i form av minskning av utsläppen av växthusgaser.

Sveriges klimatpolitik består av flera generella styrmedel och också ett flertal sektorsspecifika styrmedel. Att analysera hur Klimatklivet adderar på ytterligare effekter utöver andra styrmedel är nästintill omöjligt. Sveriges utvärdering av klimatpolitiken utgår i mångt och mycket ifrån modellbaserade kvantitativa analyser av paket av styrmedel inklusive ekonomiska styrmedel. Kvalitativa analyser finns också.

För att få en viss förståelse för hur samma effekter hade kunnat uppnås på ett annat sätt, så kan Klimatklivets beräknade additionella effekter jämföras med antingen en höjning av den generella koldioxid skattenivån eller ett riktat investeringsstöd till specificerade tekniker/åtgärder. Med riktat stöd avses ett investeringsstöd där förordningen som styr bidragsgivningen pekar ut vilka tekniska lösningar som ska berättiga till stöd, dvs inte så brett som Klimatklivet är. En separat analys kan göras av hur stor höjning av koldioxid skatten på bränslen i icke-handlande sektorer som skulle behövas för att uppnå lika stora effekter. Detta kan göras med en allmän-jämviktsmodell eller med en bottom-up-modell som simulerar least-cost-scenarier för energi- och transportsektorerna. En höjning av koldioxid skatten skulle vara förknippad med andra kostnader och ge andra fördelningseffekter än Klimatklivet. Exempelvis skulle kostnaderna i högre grad hamna på privatpersoner (biltrafikens utsläpp). En sådan analys har givetvis be-gränsningar eftersom de måste baseras på historiska priselasticiteter och att väsentliga faktorer såsom tillgång till laddinfrastruktur för elbilar inte finns i modellerna.

5.2. Beskriv exakt identifieringsstrategin för utvärderingen av de kausala effekterna av stödet och de antaganden som strategin bygger på. Beskriv i detalj kontrollgruppens sammansättning och betydelse.

Utvärderingsplanen bygger på att utvärderaren kan välja ut likvärdiga grupper där experimentgruppen utsätts för en insats och kontrollgruppen inte utsätts för insatsen. För utvärdering av Klimatklivet finns tre grupper av intresse. De som inte sökt stöd, de som sökt stöd och fått avslag samt de som sökt och blivit beviljade stöd. Vi ska främst undersöka de som sökt stödet, och effekten av att få avslag respektive beviljat stöd.

Möjligheten att hitta en "perfekt" kontrollgrupp för Klimatklivet är begränsad. Här diskuteras att använda alla verksamhetsutövare i hela Sverige för de berörda sektorerna och verksamhetstyperna, eller att använda avslagsärenden som kontrollgrupp.

Avslag på ansökan till Klimatklivet ges av en rad olika skäl. Skälen delar sig i två typer; att ansökan inte uppfyller de formella kraven eller att ansökan avslås av andra skäl. Formella kraven handlar bl.a. om att åtgärden inte ska vara påbörjad, att åtgärden hamnar inom handeln med utsläppsrätter (EU ETS) eller är berättigad till stöd via elcertifikat. De ansökningar som klarar kraven kan avslås t.ex. på grund av att de är "för bra" d.v.s. de bedöms som lönsamma utan stöd eller att de är "för dåliga" eftersom de ger en liten utsläppsminskning till en hög in-vesteringskostnad. De ansökningar som inte avslås av formella skäl är de som är mest lika bi-fallen, men skillnader finns också.

Anledningen till att de avslagna projekten väljs som kontrollgrupp är att det eliminerar en eventuell snedvridning i data som beror på självselektion till behandlingen (det kan tänkas att de projekt som ansöker om Klimpbidrag har specifika egenskaper som både påverkar deras beslut att ansöka till Klimp och deras investeringsbeslut).

Fördelen är dock att de företag som sökt till Klimatklivet, där vet vi att det finns en relevant åtgärd som är aktuella. Det vet vi inte när det gäller alla företag/organisationer i hela Sverige. De kanske inte står i begrepp att byta panna, renovera, bygga ut – om det gäller energikonver-tering. De kanske inte har särskilt många elbilar i sin kommun, inte har stor genomfartstrafik osv – om det gäller laddinfrastruktur. Nackdelen med avslagsärenden som kontrollgrupp är att de i viss mån är påverkade av Klimatklivet eftersom de samlat in den information som behövs för att kunna söka. Vi kan därför räkna med att det är större sannolikhet att de gör klimatinve-steringar än populationen i stort (alla stödberättigade företag/organisationer i Sverige).

Nackdelen med att ha hela populationen som kontrollgrupp är att vi inte vet om det är aktuellt för dem att göra investeringar av den typ som Klimatklivet ger stöd till. Deras investeringar skulle kanske vara dyrare eller tekniskt inte genomförbara. Deras utsläpp genereras sannolikt av flera olika aktiviteter, inte enbart den aktivitet som investeringen berör – de kan t.ex. ha en mängd olika fossilbränslepannor medan enbart en eller ett fåtal är så gamla att de byts ut.

När avslagsärenden används som kontrollgrupp så kan man undersöka vilka egenskaper dessa har som är lika eller skiljer sig från hela populationen, särskilt företagsstorlek, län, antal anställda, bransch.

Den totala populationen för de sökande som har fått avslag eller bifall på sina investeringsan-sökningar är i nuläget 5480. Av dessa har 3055 fått avslag och 2425 har fått bifall på ansökan. 1229 har slutfört sina projekt och erhållit slututbetalning. Den totala populationen för sökande som inte har sökt bidrag men genomfört liknande investeringar, som ska undersökas i samband med analys för frågeställning 2 ii c är svår att uppskatta exakt, men det finns med största sannolikhet tillräcklig population för att utgöra statistiskt underlag.

5.3. Förklara hur metoderna hanterar eventuella fel i urvalet. Kan det göras gällande med tillräcklig säkerhet att de konstaterade skillnaderna i resultaten för stödmottagarna beror på stödet?

Avseende jämförelse för minskning av utsläpp för de som fått stöd och de som inte har fått stöd alls finns det en viss osäkerhet med kontrollgruppen. I detta fall är kontrollgruppen de aktörer som inte sökt stöd via Klimatklivet, men som agerar på samma marknader som aktörer som har gjort det. Ett exempel på det som kan ges är aktörer inom laddningsstationer. Många söker stöd från Klimatklivet, men det finns fortfarande aktörer som agerar på marknaden för laddningsstationer såsom bostadsrättsföreningar som aldrig sökt stöd från Klimatklivet och kanske gör samma typer av investeringar på egen hand. Dessa typer av analyser kan bli alltför ensi-diga för att kunna visa effekterna av stödet. Det föreslås därför i utvärderingsplanen att det även görs en undersök-ning av Klimatklivets effekter för genomförande av klimat- och energistrategier, sysselsättningseffekter, marknadsintroduktion och effekt på miljömål samt spridningseffekter av stödet. Det kan göras flera analyser men i stor utsträckning kan liknande grupper (enligt organisationstyp, företagsstorlek m.m.), där vissa har fått bifall och andra avslag, jämföras med varandra. Eftersom det kommer att göras flera analyser som kräver olika typer av metoder kan val av slutlig metod överlämnas till den tredje part som ska utföra uppdraget i samarbete med genomföraren.

Uppföljning- och avslagsrapporter kommer utföras med hjälp av enkäter och vissa uppföljande intervjuer. Enkätfrågor ska utformas så att de kvantitativt är jämförbara med varandra och med historiska data från Modena och KlivIT-systemen. Variabler som efterfrågas är bland annat användning och investeringskostnad. Från dessa kan sedan CO₂e reduktion per investeringskrona räknas ut och jämföras. Uppföljningsrapport bör inte utföras tidigare än 2 år efter genomförd åtgärd för att, som ovan nämnt, tillåta tillräcklig tid för dataunderlag om CO₂e-reduktion. För avslagna investeringar som genomförts utan stöd från Klimatklivet bör samma metod användas. Enkäter bör skickas ut löpande på årsbasis under utvärderingsperioden, bland hela populationen av avslagna och bifallna investeringar.

För att göra datasamlingen på ett korrekt sätt och därmed minimera stickprovfel eller fel as-socierade med enkätundersökningar ämnar Naturvårdsverket att 1) ha med så stort stickprov som praktiskt genomförbart för att få så bra statistiskt underlag som möjligt, 2) göra enkätfrågorna otvetydiga och enkla att besvara för att i största mån få korrekta svar och hög svarsgrad, och 3) inom varje given kategori där jämförelse ska ske (dvs. investeringstyp och organisat-ionstyp) ska urval ske slumpmässigt för att undvika systematiskt avvikande urval. Dessa metodasppekter är relevanta för de planerade analyserna av stödets direkta effekter, indirekta effekter samt proportionalitet och lämplighet när man gör enkät eller intervjustudier.

5.4. I förekommande fall, förklara hur man med ovanstående metoder avser att hantera specifika utmaningar i samband med komplexa stödordningar, t.ex. stödordningar om genomförs på ett differentierat sätt på regional nivå och stödordningar som innebär att flera stödinstrument används.

6. Datainsamling

6.1. Lämna information om rutiner och källor för insamling och behandling av uppgifter om stödmottagarna och om det relevanta kontrafaktiska scenariot [196]. (S166) Beskriv alla relevanta uppgifter som hänför sig till urvalsfasen: Uppgifter som samlats in om dem som ansöker om stöd, uppgifter som lämnats in av sökande och resultaten av urvalet. Redogör också för eventuella problem som gäller uppgifternas tillgänglighet.

Det finns ett ärendehanteringssystem för alla inkomna klimatklivsinvesteringar som heter "Kli-vIT". I KlivIT finns information för alla inkomna ansökningar oavsett om utfallet blivit avslag eller bifall. Grundläggande information om ansökningarna hämtas från detta ärendehante-ringssystem. Data läggs in i KlivIT löpande under ansökningsomgångar och handläggningsprocessen. Den data som hämtas in av sökande är bl.a. start- och slutdatum, lönsamhetskalkyl, lån, åtgärdskategori, sökt stöd, sökt stödandel, livslängd, kontaktuppgifter, förordningsstöd, CO2e-reduktion, CO2e-reduktion per investeringskrona samt organisations namn, typ och nummer. Majoriteten av datan för utvärderingen kommer kunna hämtas från detta system. Uppföljningen av genomförda projekt samt projekt som fått avslag kommer kunna anpassas efter den datastruktur som finns för att försäkra jämförbarhet.

Uppskattningarna om utsläppsminskningar som sökande har angett i ansökningarna kan bli ett utgångsvärde för en investering när man vill få fram de direkta effekterna av en investering. Samtliga investeringar som får bifall följs även upp i systemet tills stödmottagaren lämnar sin slutrapport. De som får stöd behöver lämna denna slutrapport där det bland annat är möjligt att hämta information om faktiska minskningar om utsläpp (utfall). För en tillförlitlig ex-postutvärdering behöver de volymerna som stödmottagarna rapporterar in i den föreslagna uppföljningsrapporten tillämpas i en standardiserad beräkningsmodell avseende utsläppsreduktion som genomförandemyndigheten ansvarar för.

De slutrapporter som i dagens läge används inom Klimatklivet, och som senast tre månader efter investeringens genomförande ska lämnas in från projekt som beviljats stöd, kan bli otillräckliga för att kunna bedöma den åstadkomna varaktiga utsläppsreduktionen. I de flesta fall kommer klimatnyttan först efter några år när investeringen ändå har genomförts. Sex månader efter att en investering genomförts är inte tillräckligt för en relevant och kvalitetssäkrad rapportering av produktions, distributions- eller användningsvolym. I stället ska en uppföljningsrapport från beviljade projekt begäras in under tidsperioden 2–3 år efter investeringens genomförande, dock senast år 2021. På detta sätt kan data jämföras med vad som har angetts i ansökan och det möjliggör för Naturvårdsverket att kontrollera om sökande har lämnat riktiga uppgifter i sin ansökan vid bedömning av minskning av växthusgaser.

Uppföljning av ansökningar som fick avslag görs genom enkäter. Denna grupp kommer vara kontrollgrupp. Som nämndes ovan kommer grundläggande information om ansökningarna hämtas från ärendehanteringssystemet "KlivIT". Data kommer därmed vara jämförbar. Samma grupper av investeringar som har fått avslag och bifall ska jämföras med varandra enligt deras organisationstyp, storlek av organisation (t.ex. storlek av företag), investeringstyp, totala kostnader för investeringen, sökta eller beviljade belopp, lån mm. Det finns också info om orsaken av avslag i systemet.

Enkätstudier genomförs. Enkäterna görs i form av webbenkäter som skickas till samtliga kontaktpersoner hos dem som ansökt (både bifall och avslag). Enkäterna består huvudsakligen av flervalfrågor men ett fåtal frågor ställs med möjlighet till öppna svar. Frågorna utformas av utvärderingskonsulter med erfarenhet av enkäter. Svarsfrekvensen bedöms bli någonstans mellan 40 och 70 %. Lägst svarsfrekvens väntas för avslagna åtgärder.

Svarsfrekvensen (antal besvarade enkäter) ska vara så hög som möjligt. Statistiskt sätt behöver man ha tillbaka 60 % svar eller mer för att kunna dra slutsatser. Om svarsfrekvensen är under 50 % kan det bli svårt med kvantitativa analyser överhuvudtaget då resultaten har för stor statistisk osäkerhet. Ifall att man inte har fått hög svarsfrekvens behöver man göra bortfallsanalys. Därför bör tolkning av statistiken ske med en viss försiktighet.

6.2. Redogör för hur ofta insamling av uppgifter med relevans för bedömningen sker. Är observationer tillgängliga på tillräckligt detaljerad nivå, dvs. på de enskilda företags nivå?

Frekvensen för datainsamling beror på vilka typer av frågor som man vill få svar på. Vissa frågor kräver en kontinuerlig datainsamling medan de andra kräver en datainsamling en gång eller vartannat år. Intervjustudier kommer att genomföras. Frekvens anges i tabell under avsnitt 4 för respektive fråga. Relevant data finns tillgänglig på investerings- och företagsnivå.

6.3. Ange om tillgången till de uppgifter som behövs för utvärderingen kan komma att hindras av de lagar och förordningar som styr datasekretess och hur dessa frågor kommer att hanteras. Nämn eventuella andra problem i samband med insamling av uppgifter och hur de kan lösas.

Ett avtal om sekretessförbindelse måste säkerställas mellan nationella myndigheten som genomför stödet (Naturvårdsverket) och aktören som ska utföra uppdraget (tredje part). Sekretessbestämmelser och sekretessbelagda uppgifter är enligt 30 kap 23 § offentlighets- och sekretesslagen (2009:400), 9 § första stycket och punkt 146 offentlighets- och sekretessförordningen (2009:641) kan uppgifter som rör affärs- eller drifförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat för förordningen (2015:517) om stöd till lokala klimatinvesteringar omfattas av sekretess.

6.4. Ange om enkäter hos stödmottagare eller andra företag planeras och om man avser att använda kompletterande informationskällor.

Både intervjustudier och enkäter kan användas.

S166. Observera att utvärderingen kan kräva anskaffning av historiska uppgifter och uppgifter som successivt blir tillgängliga medan stödordningen införs. Ange källorna till båda typerna av uppgifter. Båda typerna av uppgifter bör helst samlas in från samma källa för att garantera enhetlighet över tiden.

7. Föreslagna tidsplan för utvärderingen

7.1. Ange den föreslagna tidsplanen för utvärderingen, inbegripet delfrister för uppgiftsinsamling, delrapporter och involverande av berörda parter. I förekommande fall, bifoga detaljerade uppgifter om den föreslagna tidsplanen.

Stödordningen har ett slutår 2023 vilket innebär att åtgärder kan slutföras senast juli 2023. Eftersom detta är slutåret för stödet så ska enligt gällande metod utvärderingen färdigställas detta år. Det innebär dock att de åtgärder som slutförs under 2023 inte kommer kunna komma med som underlag i utvärderingen. Under perioden 2020–23 så kommer datainsamling och arbete med utvärderingen ske så som beskrivet nedan. En enkät har gått ut i samband med den nya utvärderingen som genomförs av WSP under 2020. Vi planerar att skicka ut ytterligare en enkät samt utföra marknadsanalysen i början av 2022. Enkäterna och marknadsanalysen samlar in den data som är nödvändig för att besvara frågeställning I och II samt utgöra data till att belysa indirekta effekter. Vi ämnar ta in uppföljningsrapporter under 2021, 2022 samt 2023. Uppföljningsrapporterna ämnar till att få uppgifter om de sökande 3 år efter ansökan. Dessa är viktiga för att svara på frågan effekternas varaktighet. Med data insamlad är målet sedan att påbörja arbetet med regressionerna för att svara på I och II under slutet av 2022. Sammanställning och inlämnande av utvärderingen sker 2023.

Vår bedömning är dock att tidsplanen för utvärderingen skulle behöva sträcka sig tre år efter att de sista investeringarna är genomförda för att ordentligt genomlys effekten av stödet. Detta för att kunna mäta effekterna av åtgärderna som utförs senare i programmet samt för att kunna få in uppföljningsrapporter från bifallsgruppen.

7.2. Ange det datum då den slutliga utvärderingsrapporten kommer att ha överlämnats till kommissionen.

Allt ska vara färdigställt och redo att rapporteras till stödförordningens avslut 2023 – i juli eller december beroende på om programmet ska förlängas eller om programmet ska ta helt slut.

7.3. Ange faktorer som kan påverka tidsplanen.

En eventuell förlängning är något som beslutas av riksdagen. I dagsläget vet vi ej om förlängning kommer ske eller ej, men för att täcka för den eventualiteten har vi för avsikt att kunna slutrapportera i juli.

8. Det organ som genomför utvärderingen

8.1. Lämna specifik information om det organ som genomför utvärderingen eller, om det ännu inte har valts, om tidsplan, förfarande och kriterier för valet av detta organ.

Regeringen avser att låta Naturvårdsverket ha huvudansvar för att låta utvärderingen genomföras. Naturvårdsverket kan göra en upphandling av konsulttjänster för utvärderingen. På så sätt kan en tredje oberoende part utvärdera stödet. Förutom Naturvårdsverket, behöver flera aktörer involveras i detta utvärderingsarbete. Till exempel har investeringar inom laddningsstationer en särskild roll inom Klimatklivet och det är Statens energimyndighet som tillhandahåller data till Naturvårdsverket (som är genomförande myndighet) när det gäller bedömningar av ansökningar för laddningsstationer. Här kan Statens energimyndighet lämna olika typer av analyser, slutsatser till konsulten eller till Naturvårdsverket.

8.2. Lämna information om huruvida det organ som genomför utvärderingen är oberoende och om hur eventuella intressekonflikter kommer att utslutas under urvalsprocessen.

Konsulten eller annan part kommer att vara opartisk och utgår ifrån de analyser och metoder som fastställs i utvärderingsplanen för uppdraget.

Naturvårdsverket kan genom en upphandling välja en konsult som ska genomföra utvärderingen. En oberoende konsult som har en överblick över hur stödet fungerar kan säkerställa också att planen för utvärdering genomförs på ett objektivt sätt. Ett alternativ till en konsult är att låta ett universitet eller en högskola få i uppdrag att genomföra utvärderingen. Det är också viktigt att utvärderaren förstår hur verksamheten som genomför uppdraget fungerar. För att kunna förstå hur Naturvårdsverket fungerar kan interna utvärderare stödja konsultbolaget. Interna utvärderare på Naturvårdsverket bygger sin utvärderingskompetens på att representera teknisk kunskap i term av forskningsmetodik och detta kan bli en viktig resurs under utvärderingsprocessen.

8.3. Redogör för det utvärderande organets erfarenhet och sakkunskap eller ange hur denna sakkunskap kommer att säkerställas under urvalsprocessen.

Naturvårdsverket har egen kompetens inom utvärdering och miljöekonomi som kan formulera urvalskriterier som är lämpliga. Vid upphandling av utvärderingskonsulter ställs vanligtvis krav på t.ex. kandidatexamen i nationalekonomi eller likvärdig utbildning. Under urvalsprocessen så rangordnas de organisationer som är intresserade av uppdraget baserat på bland annat deras arbetslivserfarenhet inom samhällsekonomiska analyser både inom klimatområdet och inom investeringsstöd. Övriga kriterier som det tas hänsyn till inom upphandlingen är t.ex. metodförslag, pris, referenser och leveranssäkerhet.

8.4. Ange hur den stödbeviljande myndigheten kommer att administrera och övervaka genomförandet av utvärderingen.

Naturvårdsverket som stödbeviljande myndighet kommer att administrera uppdraget för utvärdering i sitt ärendehanteringssystem. För övervakning av genomförandet av utvärdering har Naturvårdsverkets sina allmänna villkor avseende offentliga upphandlingar (NVAV 13.1) som konsultbolaget behöver följa när både parter skriver under avtalet. Där finns skyldigheter om vad som gäller både för stödbeviljande myndighet (Naturvårdsverket) och för utvärderare (konsult) i villkoren.

8.5. Lämna uppgifter, även om de endast är indikativa, om nödvändiga mänskliga och ekonomiska resurser som kommer att ställas till förfogande för genomförandet av utvärderingen.

Regeringen genom årliga regleringsbrev beslutar om villkor och hur stor andel av Klimatklivet som får användas av berörda myndigheter för deras administration av stödordningen.

9. Offentliggörande av utvärderingen

9.1. Lämna information om hur utvärderingen kommer att offentliggöras, dvs. genom att utvärderingsplanen och den slutliga utvärderingsrapporten läggs ut på en webbplats.

Utvärderingen kommer att offentliggöras på Naturvårdsverkets hemsida.

9.2. Ange hur det säkerställs att berörda aktörer involveras. Ange om offentliga samråd eller andra arrangemang i samband med utvärderingen planeras.

Det berörda aktörerna för utvärderingen ska involveras genom olika träffar, seminarier, konferenser eller samverkansplattformar, som antingen är direkt kopplade till Klimatklivet eller där det kan finnas stort intresse för Klimatklivet som stödordning. Exempel på sistnämnda är mötesplattformar kopplat till elfordon, energieffektivisering och biogas.

9.3. Ange hur resultaten av utvärderingen är avsedda att användas av den beviljande myndigheten och andra organ, t.ex. för utformning av efterföljande eller liknande stödordningar.

Utvärdering av Klimatklivet ska stödja utformning av efterföljande eller liknande stödordningar som utvärdering av stöd för klimatinvesteringsprogram (Klimp) gjorde. Analysen av Klimp som låg till grund för utformningen av Klimatklivet finns på Naturvårdsverkets hemsida: <http://www.naturvardsverket.se/Documents/publikationer6400/978-91-620-6517-1.pdf?pid=3826>

Utvärderingen av Klimp hjälpte framförallt hur förordningen för Klimatklivet har utformats. Denna utvärdering kan användas i samma syfte för framtida liknande stödordningar

9.4. Ange om och på vilka villkor uppgifter som samlats in för ändamålet eller som använts för utvärderingen kommer att göras tillgängliga för ytterligare studier och analys.

Ansökningshandlingarna är allmänna handlingar men uppgifter om affärs- eller driftförhållanden, uppfinningar eller forskningsresultat kan omfattas av sekretess.

9.5. Ange om utvärderingsplanen innehåller konfidentiell information som inte bör spridas av kommissionen.

Det finns ingen konfidentiell information i utvärderingsplanen.

10. Övriga uppgifter

10.1. Lämna alla övriga upplysningar som ni anser vara relevanta för bedömningen av utvärderingsplanen.

10.2. Gör en lista över de dokument som bifogats anmälan och lämna papperskopior eller ange direkta internetlänkar till dokumenten i fråga.

Riksrevisionen 2019, Klimatklivet – stöd till lokala klimatinvesteringar (RiR 2019:1),
<https://www.riksrevisionen.se/rapporter/granskningsrapporter/2019/klimatklivet---stod-till-lokala-klimatinvesteringar.html>

WSP 2017, Klimatklivet – En utvärdering av styrmedlets effekter,
<https://www.naturvardsverket.se/upload/stod-i-miljoarbetet/bidrag-och-ersattning/bidrag/klimatklivet/bilaga%201.wsp-rapport-utvardering-av-klimatklivets-effekter-170331.p>

Bilaga - Lista över tillgängliga uppgifter från KlivIT

Bilaga - Typåtgärder inom Klimatklivet

Bilaga - Diagram och tabeller